Stichting Afval
Postbus 1053 Amsterdam

maandelijks
f 3,–

AFVAL33

AKTIEBLAD TEGEN KERNENERGIE EN MILITARISME

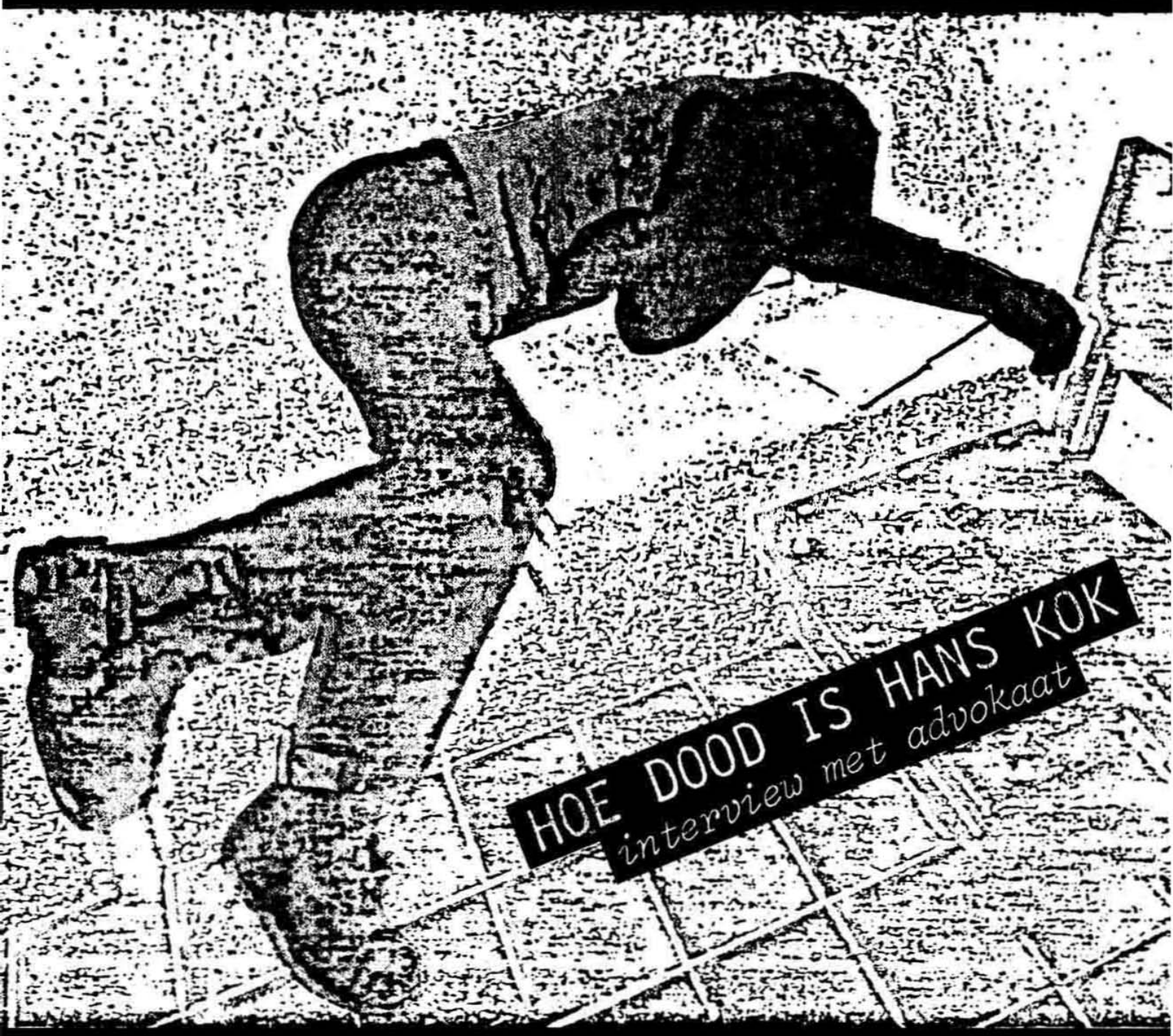

HOE DOOD IS HANS KOK
interview met advokaat

WACKERSDORF

INDIANEN EN URANIUM

ATOOMPROJEKT DOUNREAY

april '86

Collectie Stichting Archief
www.iisg.nl
Gedigitaliseerd 2012

REDAXIONEEL

In dit nummer hebben we de blik voor een groot deel op het buitenland gericht. In de bijdragen over Engeland en Duitsland komt steeds weer de samenhang tussen kernenergie en militarisme ter sprake. Telkens blijkt er niet zozeer sprake te zijn van een bij uitstek nationale ontwikkeling in deze zaken. In West-europa is de samenwerking een van de belangrijkste drijfkrachten geworden achter de ontwikkeling van kernenergie en kernwapens. Ook voor Nederland vallen deze tendenties aan te wijzen. Kruisraketten en kernreaktoren zijn geen ideetjes van halve gare kaaskoppen politici en burokraten die zich toevallig in Nederland zouden bevinden. Dat neemt niet weg dat we in Afval deze keer de nederlandse ontwikkelingen wat karig hebben bedeeld.
Lijkt het in Nederland alsof een anti-kernenergie-beweging een achterhaalde zaak is, in Duitsland wordt aangetoond dat zulke "items" geen modeverschijnsel zijn, maar grote delen van de bevolking in beweging kunnen brengen, van Whyl, tot Kalkar, Gorleben en Wackersdorf.
Ach, dat achterhaalde in Nederland ... dat kon nog wel eens hard meevallen en dat zal de nabije toekomst uitwijzen. Een lang artikel, interview eigenlijk over Hans Kok dit keer omdat "vermoord door politie, gedekt door justitie" nog lang geen achterhaalde zaak is en we er juist, tegen het doodzwijgen in, nieuwe aandacht op willen vestigen.
Als Hans Kok vergeten is weten we bij de volgende politie-dode niet meer wat er met onze verontwaardiging is gebeurd en vergeten dan ook die te uiten.
Al met al weer veel gedenk, gestreep, gevloek en af en toe een slappe lach ..... waarom eigenlijk?
dit keer door henk, peer, anja, hans en frédérique

REDAKTIE Hans 020-922653; Henk 020-768974

Financiën Chiel 020-651110
Boekhandels Arianne 020-847024
Abonnementen Bert 020-162828 en Hans 020-922653

NEEM EEN ABONNEMENT ! AFVAL

VUL DE BON IN EN STUUR OP NAAR:
POSTBUS 1053 1000 BB AMSTERDAM

ABONNEMENT *f* 25,- voor 10 nummers
GIRO 4298242

NAAM .....

ADRES.....

POSTKODE.....PLAATS.....

AXIES ROND PROCES URENCO

De VN-Raad voor Namibië gaat waarschijnlijk in augustus van dit jaar een proces tegen Urenco in Almelo voeren. Verschillende mensen uit basisgroepen en anti-apartheidsgroepen zijn dan van plan axies te organiseren. Voorlopig wordt er gedacht aan een manifestatie op de eerste dag van het proces, gevolgd door een demonstratie en een poortblokkade van het bedrijf in Almelo. De blokkade zou smiddags laat moeten beginnen en tot aan de volgende ochtend moeten duren. Men hoopt op de steun van lokale en landelijke anti-apartheidsgroepen. De voorbereiding is al begonnen. Meer informatie kun je krijgen bij Jos, Goudsmidshoeve 111 Apeldoorn. Tel. 055-416892.

LET OP BORSSELE!

Na alle rumoer eind vorig jaar over de vestigingsplaatsen voor onze nieuwe atoomfabrieken een wonderlijke stilte van ruim 3 maanden. Een stilte die ongetwijfeld, behalve voor ministeriële ski-vakanties, ook benut werd om de hete gemoederen na de hoorzittingen grondig te sussen door het onderwerp lokatie eenvoudigweg niet meer te noemen.

Of lijkt dat maar zo?? ... Wat is er al die tijd gebeurd achter de christelijke en vooral liberale schermen van dit zichzelfverheerlijkend kabinet? Is men er daar waarempel eindelijk achter gekomen dat een "geschikte" lokatie voor de bouw van 1 of meer kerncentrales niet bestaat? En is toen, na van de eerste schok bekomen te zijn, door Gijs van Aardenne handenwringend voorgesteld om dan met behulp van pijltjes en een kaart van Nederland "de minst ongeschikte" plaats te bepalen? ... Ja zeg, je kunt wel aan de gang blijven met al die riskante risiko-analyses, negatieve milieu-effektrapportages, rekreatie- en bevolkingsdichtheidcijfers ...
Gevaarlijke, onruststokende cijfers, opgesteld door een groepje milieu-fanatici ...
Dus gingen die vóór alles de prullebak in. Het volk mocht eens vragen gaan stellen.

En waar kwamen dan uiteindelijk de meeste pijltjes terecht? Precies, bij de Zeeuwen, want die kunnen tegen een stootje! Dat hebben ze al vaker bewezen nietwaar? Ondergelopen en verwoest land in '40-'45, rampzalige dijkbreuken in 1953 die aan meer dan 900 Zeeuwen het leven kostte, weer wat later zag enkele kilometers over de Zeeuws-Vlaamse grens Doel het nukleaire levenslicht en, nog niet als klap op de vuurpijl maar wel waarschijnlijk bij wijze van ondenkbaar sarkastiese ontwikkelingshulp, werd in 1970 de 450 MW druk -water kerncentrale aan Zeeland toegewezen, op Zuid Beveland naast de kolengestookte elektriciteitscentrale Borssele.

Dus wat let ons? Dat Doel en Borssele letterlijk onder elkaars rook zullen komen te staan zal nauwelijks opgemerkt worden, want het gaat immers om de kaart van Nederland, en België is buitenland niet waar en dus ver van ons bed.

Let op Borssele!! Vóór, op en ná 21 april! Want dan wordt over de pijltjesgooierij van de heren ministers beslist in de 2e Kamer en dat die altijd braaf en volgzaam is wat een kabinetsbesluit betreft weten we al langer dan vandaag.
Let op! Als ze dan al de schok te boven zijn van het niet bestaan van een geschikte lokatie voor een kerncentrale, zullen ze na 21 april nog menig andere schok te verwerken krijgen ...
Borssele is niet ver ... Wackersdorf is vêêl verder!

frédérique

DISKUSSIEDAG BASISGROEPEN

Voor de landelijke diskussiedag van basisgroepen in Arnhem waren vantevoren stukken geschreven die allemaal zo'n beetje dezelfde problemen signaleerden: het autonomiteitsprincipe dat basisgroepen hanteren staat nogal eens op gespannen voet met slagvaardige axie-organisatie, soepele onderlinge kommunikatie en duidelijke strategie; de traditie van massale, openbare axie en openbaar overleg is vaak machteloos tegen door de staat gehanteerde taktieken en repressiemiddelen.
Specifiek draait het m.i. dan om zulke zaken als: - er is geen enkele axie-strategie of minstens iets als afspraken over een termijn, daardoor huppelt men maar van axie naar axie; - de axies die georganiseerd of uitgedacht worden mislukken of worden nooit uitgevoerd door gebrekkige kommunikatie en weinig entousiasme voor overleg; - landelijke overleggen worden alleen maar gehouden voor de voorbereiding van een konkrete axie; - het ontbreekt aan inhoudelijke diskussie over wat nu belangrijk is om als axie-doelen te selekteren.
Op de diskussiedag waren zo'n 60 mensen uit allerlei landstreken aanwezig. Er zijn meer mensen die zich tot de basisgroepen rekenen, vroeger was het meer, maar het is een aardig begin.
In de ad hoc gevormde diskussiegroepjes praatte men over deze zaken en gelukkig over veel meer. Als een ding duidelijk werd dan is het wel dat basisgroepen zich met zeer uiteenlopende zaken bezig houden: vele groepen zijn lokaal georienteerd en hanteren een groot aantal axievormen, de meeste groepen zien ook de hardere, geheime axies als noodzakelijk, maar er zijn ook mensen die daar weinig affiniteit mee hebben.
Wat betreft de kommunikatie en struktuur spitste de diskussie zich toe op de invulling van een landelijk overleg. Dat zo'n overleg er moet zijn, is wel de mening van de meesten. Zoals het nu gaat, ligt de basisorganisatievorm in de regionale overleggen. Die zullen beslist doorgaan met prakties voorbereiden van axies. Om het verzet een richting te geven vinden de meeste mensen een afspraak over wat je met een duur woord 'strategie' noemt, nodig. Maar op zo'n landelijk moet er ook ruimte blijven voor regionale initiatieven en inhoudelijke diskussie. (Natuurlijk zal een openlijk aangekondigd landelijk overleg niet de plaats worden voor organisatie van geheime axies). Wat die strategie moet inhouden, daar is men niet aan toegekomen. Wel werden genoemd als bindende faktor axies die iedereen regionaal kan voeren: zoals tegen toeleveringsbedrijven van de bouw van kerncentrales en kruisrakettenbasis op Woensdrecht (dat dit laatste een tamelijke verenging van antimilitaristiese axie zou betekenen, is een voor de handliggende konstatering). Er komt spoedig een landelijk overleg, waar dan naar hartelust gepraat kan worden over de effektiviteit van axievormen, de inhoud van een strategie etc.
We moeten ons niet blind staren op wat een landelijk overleg kan betekenen. De basisgroepen hebben uit het verleden de pretentie een landelijke beweging te zijn. Die pretentie kunnen we op het moment niet waarmaken. Het is de vraag hoeveel groepen die pretentie waar willen maken en of iets met de aura van een landelijke beweging afschrikt. Toch moet er iets aantrekkelijk zijn aan het konsept van een landelijke beweging en de vrijheid van autonome, (regionale) axie. Juist nu infiltratie in axiegroepen een probleem is, kunnen basisgroepen een tegenwicht bieden. Niemand hoeft bang te zijn voor een strategie als de vrijheid om axies te kiezen gehandhaafd blijft.

Henk

Zes maanden na een moord, gevolgd door ontkenning, verdoezeling, vlucht- en uitvluchten, bescherming van een door en door verziekt en krimineel apparaat, is het justitie en overheid bijna gelukt de naam Hans Kok aus zu radieren. Wie denkt er nog aan Hans Kok, wie durft nog echt verontwaardiging te uiten, laat staan deze hoeveelste (?) leugen: 'overleden in cel, oorzaak onbekend' aan te vechten?
Al was het alleen maar om dit perfekte doodzwijg-systeem niet willoos te accepteren, stapten we naar Henk Kersting, advokaat van de familie Kok, en hadden het volgende gesprek met hem. We hopen daarmee opnieuw vragen op te roepen bij een geschiedenis die zich, voor we het weten, herhaalt. Bij de gratie van onze acceptatie kruipt dan langzaam maar zeker de politiestaat uit haar ei.

Letterlijk verslag van het gesprek met Henk Kersting
(Henk Kersting=HK; Hans=H; Fred=F; Frédérique=Fq)

Fq: Heb je het gevoel als advokaat nu iets bereikt te hebben?
HK: Nu? Nou, het meeste wat je bereikt is dat er bekendheid aan wordt gegeven, aan wat er gebeurt. En dat is natuurlijk niet zo veel. Eigenlijk geloof ik niet dat er nog mensen gestraft zullen worden, of heel miniem, ontslag geloof ik nog niet eens in, maar dat er een paar overgeplaatst zullen worden, bewakers ofzo.
Tja, de achtergronden ... het is natuurlijk al lang aan de gang. Zolang er sociaal verzet is, is er repressie en de reaktie van de overheid daarop wordt niet gecontroleerd. Het blijkt iedere keer weer dat het politieapparaat bij het bedwingen van sociale onrust zich niet laat kontroleren. Hoe demokraties de regeltjes ook mogen luiden, het gebeurt gewoon niet en ze worden ook nooit, nòch door hun bazen, nòch door iemand anders ter verantwoording geroepen, ook niet door de officier van justitie en ook niet door wat dan formeel hun baas is, de burgemeester. Het is een beetje duidelijk geworden toen die klachten begonnen te regenen, toen het echt gebun-d deld werd; dat was tijdens de Nieuwmarktrellen in 1975, met advokaten echt opgezet, met buroos en alles en dat iedereen kon komen om een klacht in te dienen, waren ook echt ernstige bij, zwaar mishandeld, zwaar lichamelijk letsel, ja en dat waren toen 160 klachten bijelkaar en die werden allemaal de doofpot ingegooid, daar kwam althans geen vervolging uit voort. En ik kan me herinneren dat dat toen van te voren al met veel tam tam werd aangekondigd door de toenmalige hoofdcommissaris Sanders die zei dat er geen diender mocht bloeden voor de Nieuwmarktrellen! Dat was zijn reaktie op de rellen en dat is toen ook gebeurd. Toen is het een tijd rustig gebleven en toen kreeg je de Vondelstraat, toen hebben ze nauwelijks klachten ingediend met die ervaring van de Nieuwmarkt in het achterhoofd. En daarna is het wel weer een beetje begonnen, dat ze klachten gingen indienen, al was het alleen maar voor de registratie. Maar het heeft nog nooit tot een vervolging geleid, al die tijd dat het al aan de gang was, is er nog nooit een politieagent voor vervolgd, althans in die relsituaties, dan krijgen ze een soort algemene vrijbrief. Daardoor kon dit gebeuren. Het heeft ook te maken met de kracht van het verzet hè, toen in de Vondelstraat, daar stonden grote groepen van de bevolking achter en dat kan dan wel eens een beetje lullig uitpakken. Dus daarom hebben ze eigenlijk al die tijd gewoon hun gang kunnen gaan.

Fq: Heb je het gevoel dat ze onschendbaar zijn, dat ze ook niet door internationaal recht of kommissies aangepakt kunnen worden?
HK: Het was nu bijna tegen de rand aan. Met de zaak Hans Kok stonden ze wel onder grote druk, in het begin werd door die officier ook veel fouten gemaakt. Toen zat het erin dat het zou gaan gebeuren maar toen heeft de minister ze gered. Die heeft toen gewoon gezegd, geef mij die zaak maar, ik zoek het uit. Nou, daar is de hele Kamer ingestonken, inklusief Andrée van Es, die had nogal waardering voor de minister dat die dat diepgaand wou gaan onderzoeken. En na verloop van tijd ging het tij keren;

ze gaan zich roeren, ze werken aan niks meer mee. Die rijksrecherche ook, die is nou eindelijk een beetje op dreef, die wordt gewoon gesaboteerd, ze gaan er niet meer naar toe, zijn ziek of hebben straatdienst of een ATV-dag. En daar vertellen ze niks, of weten niks meer te herinneren. Dat is allemaal te laat.

Fq: En die rijksrecherche zal er ook niet al te hard achteraan gaan?
HK: Nee, in het begin zeker niet. Maar nu moeten ze dat onderzoek afsluiten en willen ze wel dat die agenten gehoord worden. Het is gehoord door advokaten dat die rijksrecherche een enorme klaagzang aanheft over het niet willen meewerken van de politiemensen etc. Dus zover is het nou ook al, ja god, als zo'n rijksrecherche nou ook al gedwarsboomd wordt, dan is het allemaal een beetje zinloos. Met dat verschil dan dat hier in Nederland i.t.t. een diktatuu staat nog in ieder geval alles mag worden opgeschreven, dat dat nog geen gevolgen heeft. Maar ja, dat zou dan ook tot gevolg moeten hebben dat het tot maatregelen leidt. Zo werkt het kennelijk nog steeds niet.

Fq: Wat mij nogal verbaast is dat er zo weinig prominente mensen zich ermee bemoeien en hun naam gebruiken in deze.
HK: Ja, je hebt Becker natuurlijk die nu dat onderzoek doet en z'n informatie krijgt van Han Schumacher, de vertrouwensarts, maar zij hebben de afspraak dat ze niets naar buiten brengen voor het onderzoek is afgerond. En verder heb je natuurlijk het Onafhankelijk Onderzoeks Komitee, daar zitten een aantal prominenten bij, zoals van Aalderen en nog een paar, schrijvers enzo. Maar 't loopt niet echt storm nee. Met Alan Reeve was dat toen toch veel meer. Maar iedereen denkt nu waarschijnlijk, die zaak krijgt zoveel aandacht, dat komt wel goed. Ook de kraakbeweging geloof ik, ze hebben een soort vertrouwen in justitie dat die het wel goed uitzoekt, ze ondernemen in ieder geval geen aktie meer. Ze wachten het antwoord van de minister af en ja, als die zegt, ik doe niks, dan barst de verontwaardiging weer los. Maar 't zou eigenlijk nu moeten gebeuren, nu staan ze onder druk.

Fq: Eigenlijk denk ik dat het juist voor de krakers heel duidelijk was vanaf het begin dat dit nooit opgehelderd zou worden. De zaak is natuurlijk eigenlijk zo duidelijk als wat: Hans Kok is in dat pand ontzettend mishandeld, zo dat hij suf op het hoofdburo aankwam, wat medies gezien heel veel zegt, vervolgens aan z'n lot overgelaten en tengevolge van die samengang is overleden. Het is zo duidelijk dat het niet te ontkennen valt, toch wordt het ontkend.
H: Verder is het zo dat een aantal getuigen hem met veel kracht heel veel stenen hebben zien gooien vanaf het dak van het pand. Zou het niet mogelijk zijn dat die politiemensen die dat hebben gezien, hem naderhand nog eens even in de cel hebben opgezocht? En hem daar ter plaatse afgerost hebben?
HK: Dat denk ik haast niet. Zover is het nog niet. (gelach) Ja, bij arrestaties komt dit wel voor, zoals toen bij die Rick Hè. Die zat in een kraakpand, werd de ruit ingeslagen, hij gaf zich over, kreeg glas in z'n oog, werd vervolgens mishandeld, bij het afvoeren naar het politiebusje knepen ze hem zo in zijn nek dat bepaalde spieren in z'n benen verslapten en hij door z'n benen zakte en op het buro eerst in een gewone cel gestopt, werd hij opgewonden, eruitgehaald, beetgepakt, nog even een knie op z'n oog gedrukt, dat al gewond was, toen in de isolatiecel gegooid en hem daar nog even met z'n hoofd in het braaksel van een ander gedrukt. Maar ja ... ik bedoel ... hij was nou eenmaal opgewonden ... maar ik geloof met Hans Kok is het niet zo gegaan. Maar misschien gaat het deze kant wel op, ik weet het niet.

Fq: Ik denk niet dat die extra beurt in de cel nog nodig was, dat er in het pand meer dan genoeg was gebeurd. En dan de mediese verklaringen dat hij suf was. Dan krijg je het grote verschil tussen met grote kracht stenen kunnen gooien en een kwartier later helemaal suf zijn. Nou, dat is duidelijk.
HK: Ja ... ja.
Fq: Maar daar wordt niet achteraan gegaan, achter die bewuste ME-er. Het kan ook heel goed zo gegaan zijn, dat Hans één ME-er een paar keer geraakt heeft, die ME-er heeft z'n gezicht goed onthouden en eenmaal binnen met een paar vriendjes Hans apart heeft genomen. En achter die bewuste ME-er(s) wordt niet aangegaan.
HK: Ja, maar van de krakers heb ik er nog niet één gehoord die dat gezien hebben. Ze maken wel een soort aftelsom, sommigen, van ja, dat moet hij geweest zijn, 't is niet zo dat ze 't echt gezien hebben, dat is het probleem natuurlijk. En ja, er moeten natuurlijk ook mediese verklaringen bewezen worden, dat is erg ingewikkeld, daar heb ik ook niet zoveel verstand van. Ja, dat hersenoedeem, dat kan bijv. ook pas na je dood intreden, geloof ik, dat had hij wel toch?, is dus weer niet echt aantoonbaar van klappen. Maar een ander punt is ... en toen begon het, is toen zij (bewakers) zeiden dat hij om half 2 dood was aangetroffen. Van Ingen 'savonds op het journaal: "We hebben hem nog gekontroleerd, hij lag lekker te slapen, niks aan de hand, daarom hebben we hem laten liggen, toen troffen we hem om half 2 (13.30 u) dood aan." Nou ja, goed. Maar toen sprak ik die Joke daar en die zei dus: Nee, ik was daar om kwart over 12, half 1, toen was daar wat trammalant, kwamen bewakers die cel uit en vertelden dat er iemand blauw aan lag te lopen en te braken, toen ging die wachtkommandant ook naar achteren om te kijken, kwam terug, belde de dokter - had hij al een keer gedaan - , toen werd Joke weer afgevoerd en Joke vond dat het allemaal erg lakoniek werd opgevat. Maar zij zeggen: nee, dat klopt helemaal niet, want hij is tussen 6 en 9 ('smorgens) overleden. Nou ja, daar hebben ze dan als enig bewijs voor zijn lichaamstemperatuur, maar die was ook laag, maar die patholoog-anatoom voegt er ook niks aan toe. Die zegt gewoon, ja, ik ga af op wat die schouwarts heeft gekonstateerd. Die heeft hem om kwart voor drie aangetroffen, toen was zijn temperatuur iets van 28°C of zoiets, dacht ik, en dan zeggen ze: nou ja, dan is 'ie dus tussen 6 en 9 doodgegaan.

Fq: Terwijl die jongen al waarschijnlijk een ondertemperatuur had voor hij dood ging. Dat is misschien ook het eerste begin van zichzelf indekken van die bewakers geweest, van hij mag niet om half 2 zijn overleden want dat zou betekenen dat ze hem in ieder geval tussen 6 en half 2 niet gezien zouden hebben.
HK: Ja precies. Maar het wordt nog erger als ze hem wèl gezien hebben en dus niks gedaan hebben, als ze hem aan z'n lot hebben overgelaten. En gedacht: ja, die dokter bellen we nog wel een keer. Wat daar nou uitkomt, weet ik allemaal niet. Allemaal rare verklaringen over. De politie geeft het ten dele toe, die zegt, we hebben de dokter twee keer gebeld en hij is om half 2 overleden. En dan zeggen ze ook: en toen liepen we terug - en dat klopt ook - en toen hebben we dat meisje gezien, dat is die Joke, en toen hebben we gezegd dat we iemand hebben aangetroffen die blauw was en gebraakt had, zeggen ze ook nog, alleen ze zeggen dat hij dood was. En zij zegt dat hij toen nog leefde en zij zegt: kwart over 12, half 1 en zij zeggen half 2. En volgens de vertrouwensarts - die zoekt dat uit - was er bij de GGD maar 1 melding binnengekomen om tien over 1. Dus ja, als Hans Kok daarbij zit, is 'ie eerder ontdekt. En d'r zijn een aantal andere krakers die bewakers hebben horen zeggen daarna dat ze 'em nog aangetroffen hadden toen 'ie lag te braken en dat

ze 'em op op z'n zij hadden gelegd, dat hebben bewakers tegen die krakers gezegd! En allerlei mensen die hem dan 'smorgens nog hebben horen zingen. Dus ja, noe het nou gegaan is, ik weet het niet.

Fq: Wat geloof jij zelf?
HK: Ja, ik weet het ook niet wat ik er allemaal van moet geloven, als een bewaker dat zegt tegen een kraker, is op zich wel vreemd. En daarna zijn toch die bewakers later met die krakers gekonfronteerd achter een konfrontatiespiegel, dus dan betekent het wel dat het niet zomaar een verhaaltje is geweest, anders doet de rijksrecherche dat niet. Maar dat hij nog gezien is nà kwart voor elf (22.45 uur de vorige avond, 24-10) weet ik haast wel zeker. Kijk, zij zeggen: na kwart voor 11 'savonds hebben we hem niet meer gezien, zegt de politie, maar volgens mij is dat ..ehh.. gelogen, dat kan niet. Dat ze hem daarna nog gezien hebben en gewoon ehh, ja, zij redeneren: al die krakers en die junks, hebben ze al weinig aandacht voor, dat gaat 100 x goed, zo van: laat maar een beetje afkicken of wat dan ook, maar ja dan speel je natuurlijk met mensenlevens als je dat zo doet. Maar dat maakt het veel ernstiger, want dan is er een ander delikt aan de orde, want dan laat je iemand in de steek die hulp nodig heeft, nou daar staat 9 jaar op, en gewoon dood door schuld, als door jouw schuld iemand overlijdt - zoals bij verkeersongelukken - daar staat maar 2 jaar op. Voor 't eerste kun je gewoon in voorlopige hechtenis worden gesteld, voor dood door schuld niet.

H: Dus op die manier proberen ze het dan te spelen?
HK: Ja, te laat ontdekt, op die toer. En over die matras en 't ontbijt, tja, matras weten ze dan nog, die is niet verstrekt, maar 't ontbijt: nee, dat weten ze niet meer. Nou jaaaaa...
H: Iedereen heeft ontbijt gehad behalve hij.
HK: Behalve hij ja. Terwijl hij de eerste was bij het hek, de eerste cel waar je eigenlijk begint met ontbijt delen. Nou, daar schijnen ze dus ook helemaal niet achter te komen, want die rijksrecherche heeft ze - die anderen dan - allemaal nog eens gehoord, van welke kant ze kwamen met ontbijt delen, van links of van rechts, dus daar blijkt uit dat die bewakers gewoon hun mond houden, dat ze 't niet zelf zeggen. Ja, dat wordt natuurlijk razend moeilijk, om na zo'n 4-5 maanden nog precies te weten of hij nou van links of van rechts kwam.

Fq: Het feit dat jij wordt tegengewerkt, je bent lastig, daar sta je om bekend, en zeker nu, is dat vanaf het begin of later pas?
HK: Oh, tegenwerking is altijd al zo hoor. *(H: Van Thijn was meteen geschokt!)* Ja, daar ben ik een keer geweigerd, toen gingen ze stennis maken. Ja, 't begon al met Joke, toen zei hij - nou dat zeiden ze allemaal geloof ik - ja dat was onverantwoordelijk dat ik dat zo gezegd had en toen kwamen er allemaal mensen die zeiden dat ik aan het opruien was. Ik had ook een jongen geholpen, die was vrijgelaten bij de rechter-commissaris in de Bijlmerbajes en die zei: nou, ik zou maar oppassen, want d'r wordt daar een enorme stennis gemaakt, want die jongen had om mij gevraagd en toen ging het licht uit en de deur dicht en toen zeiden ze: ben je d'r één van Kersting? En dan beweren ze dat ik gezegd zou hebben dat de politie Hans Kok vermoord heeft, dat heb ik nooit gezegd, ik heb alleen gezegd dat het dood door schuld is; en dat ze dus enorm veel tam tam gingen maken en dat ik nog wel eens teruggeroepen zou worden door de orde van advokaten enz. enz. En toen bleek ook, toen ik de 2e keer iemand ging opzoeken daar en toen, nou d'r was een afspraak gemaakt, en toen kwam ik daar en toen zeiden ze: ja, nee je kan niet in want die afspraak is door iemand anders gemaakt, en toen zei ik: we doen die zaken met z'n allen en toen zei ik nog wat en toen draaide hij de interkom af: ik versta u niet meer, zei 'ie toen. Maar ja, dat maak ik heel vaak mee, ik ben ook wel eens met geweld een kamer uitgezet in de Warmoestraat. Of dat ze lastig worden met die vergoedingsbriefjes, dat ze niet willen tekenen en hun naam niet willen noemen. Dat is altijd wel zo geweest.
F: Maar het is niet erger geworden?
HK: Nee, nee, juist het tegendeel. Nee, want toen die publiciteit losbarstte, dat is je bescherming, want dan weten ze ook wel dat ze 't niet te dol kunnen maken. Toen ging het tij een beetje keren. Toen kwamen ook klachten los van andere advokaten, dat ze steeds vastgehouden worden in die cellen, dus toen dachten ze wel dat ze een beetje op moesten passen. Maar, ze liggen natuurlijk gewoon op de loer om je kop eraf te hakken, dat ben ik me wel bewust. Je loopt wel over eieren soms.
Die laatste keer ook bij dat gerechtshof, die zaak van Martin Slingerland, één groot gebrul zeg van die president, en onderbreken en schreeuwen, en die gemeenteadvokaat maar alles breed uitmeten, die bedreigingen van die agenten, sta je daar half terecht. Maar dat is bekend bij dit soort zaken, heel reaktionair Daar is wel verschil tussen, laten ze het bij de rechtbank niet toe, hup naar het hof, wordt alles toegelaten, dat is allemaal veel rechtser dan de rechtbank.

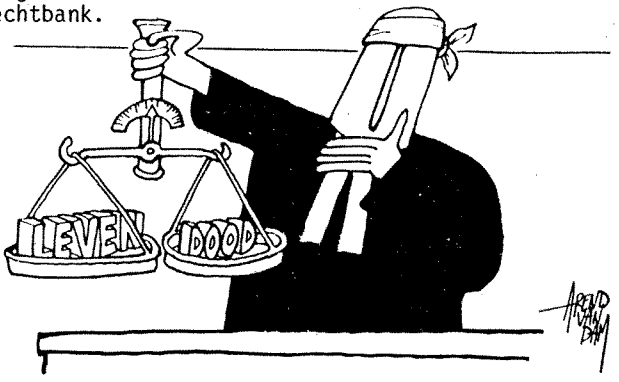

F: En zo'n dreigement dat ze jou uit de orde van advokaten zullen wippen, doe je dat als een lachertje af?
HK: Ja, kijk, het gaat wel eens beginnen. Er is een advokaat in Utrecht geweest, die had een klacht ingediend over een paar zigeuners, die waren aan de verwarming vastgebonden, geloof ik, en toen hup, diende die commissaris een strafklacht tegen hem in: je beledigt ons, dat is wel net geseponeerd toen, maar ja, dat is natuurlijk de methode die ze in Duitsland ook toepassen, je gewoon de mond snoeren. Dat gaat wel een keer gebeuren denk ik ... maar ja, dit ligt allemaal iets te gevoelig, die Kok, maar met mensen die mishandeld zijn is dit wel voorgekomen, dan wordt het intern uitgezocht en dan zeggen ze: als je nou komt om te klagen word je ook meteen vervolgd vanwege belediging. Nou, dan kan je je mond dus niet meer opendoen.
En ze denken 't wel af te kunnen doen met een klein rapportje, zoals toen ook met Takhrifa, maar hier hebben ze zich verkeken op al die getuigen en andere arrestanten die hun mond wel durven open te doen en veel gehoord hebben en daarbuiten ook een krachtige beweging, nog steeds, ja, dat is allemaal wel voldoende om het een keer open te breken. Maar ze dachten 't zo even op te lossen. Op zich is het uniek dat die rapporten nu gewoon op tafel liggen, dat zie je eigenlijk nooit, dan krijg je pas wat te zien als de zaak is afgesloten. Maar onder deze druk hebben ze 't maar gedaan, en dan zie je al die tegenstrijdigheden en dan ga je daar weer over verder. Toen, 18 november, wou de officier van justitie 't even (tegenover de ouders en mij) afdoen met een een uitleg en dan, nou, dan maken ze daar even een persberichtje van, dat kregen ze niet eens te zien, en toen zei ik: ja, maar jullie moeten ook eens die krakers horen die allemaal andere dingen gehoord hebben, nou toen ... oehh ... die hoofdofficier lien rood aan, hij plofte bijna, ik heb het vier keer herhaald, nou, toen gaf hij dan eindelijk toe, en toen wist ik tenminste dat de zaak weer open lag.

Fq: Het zegt natuurlijk heel veel dat zo'n man rood aanloopt.
HK: Ja, in de eerste plaats vindt 'ie het al vervelend dat ik me er mee bemoei, hij schrok zich al dood toen ik binnen kwam, hij wist ook helemaal niet dat ik de advokaat was van de familie Kok. Maar zonder dat aandringen zou zo'n zaak gewoon afgesloten worden. Dan wordt het veel moeilijker, dan moet je in beklag gaan bij het gerechtshof en dan gaan d'r weer een paar maanden overheen. Maar nu hadden ze toegezegd dat ze die andere mensen ook zouden horen en toen kwamen al die verklaringen los, ook in de krant van andere getuigen. Nou, die stuur je dan naar de minister en dan zeg je: jij moet het zootje maar eens lekker uit gaan zoeken. En onder grote druk lukt dat dan hè. En van het één kwam het ander.

H: Is het zo dat de huidige lichting politiemensen bij voorbaat al een soort krimineel genre is, waarbij zelfs in de sollicitatieprocedure bepaalde types toegelaten worden en anderen geweerd?
HK: Ik geloof eerder dat het ermee te maken heeft dat we nu in een krisis zitten, met veel sociale onrust en dat er door niemand nog eigenlijk, ja zeg maar materieel succes is behaald, in die zin dat sinds de Vondelstraat ... ja vóór de Vondelstraat kwam het veel sporadieser voor dat de ME werd ingezet, d'r werd eerst uitvoerig over nagedacht, terwijl nu, ja, je kunt het zo gek niet bedenken of de ME verschijnt ten tonele, bijstandsvrouwen, ambtenaren noem maar op. Overal de ME d'r op, boem, d'r is nog niks gewonnen, niks, vanaf '75 tot nu. Iedere keer verliest het sociale verzet. Ja, en ze zijn natuurlijk als de dood, dat als dat nou een keer doorzet en doorbreekt, dat de overwinning mensen motiveert en meer durf geeft en ze meer de straat op zullen gaan, ja en dat willen ze natuurlijk koste wat het kost vermijden. Dat is het verschil met vroeger. Dan had je de jaren '70, een beetje dooie tijd, ja en de tijd van provo - hoewel dat misschien ook meer geïsoleerd was - maar toen met Jan Weggelaar hebben ze meteen wel begrepen dat ze met vuur speelden als ze dat de doofpot in zouden stoppen, dus meteen toen die man dood was kwam er van de patholoog-anatoom de konklusie dat hij was overleden aan een hartaanval, werd niet geloofd, meteen een kontra-onderzoek, een gerechtelijk vooronderzoek, terwijl de kontradeskundige al had gezegd dat het klopte, toch een gerechtelijk vooronderzoek gelast, tja, toen ging het om bouwvakkers die in opstand zouden komen en dan staat de maatschappij op springen, dus niemand minder. Maar ik denk wel, zoals toen bij de Vondelstraat dat ze van de barrikades werden weggejaagd, dat ze dat nooit meer meemaken en als het nog een keer gebeurt, ja, dan is het hek van de dam. Je ziet het ook gewoon. Zoals met de ambtenaren-axies, hup, staan ze daar al die brandweermannen, verschijnt de ME, ja, dan haken ze af want ja, daar verlies je toch van. Maar als ze een keer kunnen winnen, nou...! en dat zit er achter, dat ze alles op alles willen zetten om zo'n doorbraak te vermijden. En 't heeft denk ik niet te maken met individuele agentjes, meer met mensen die boven hen staan, want die roepen niet terug, want ze hebben helemaal geen zin in onrust en opstandjes. Maar ik denk dat het 't enige is wat kan helpen, als je weet dat je niet alles ongestraft kunt doen, als je beseft dat je daar verantwoording van moet afleggen, nou dat beseffen die mensen helemaal niet, als je kijkt naar wat er allemaal wordt toegelaten terwijl de autoriteiten precies weten wat er aan de hand is. Maar 't lijkt wel of ze gewoon zeggen: nou, kijk eens ... nou, schieten nog niet, nog even mee wachten, misschien wel in sommige situaties maar niet zoals in Zuid Afrika, maar de rest is gewoon ... nou ja, je gaat je gang maar, als we maar geen last van jullie hebben. Ik denk dat dat meer de oorzaak is.

F: Ik denk ook dat als ze verantwoording zouden moeten afleggen, dat dat de hele bevelstruktuur op de helling zou zetten.
HK: Kijk, als ze gewoon weten, ja god, ik kan niet zomaar ongestraft iemand in elkaar slaan, ja, dat is natuurlijk wel vervelend voor ze hè, want dat is voor hun dè manier om de zaak de kop in te drukken. En ik denk ook dat ze daar, voorlopig althans, nog succes mee hebben. Zo werkt het toch, vroeger had je toch veel meer mensen op straat, maar nu wordt iedereen een beetje bang, denk ik, vooral met die arrestatieteams, ga je niet zomaar een steen gooien als je weet dat je gepakt wordt of helemaal de vernieling in getrapt wordt. Óf ze haken af, óf ze zeggen: nou pakken we een bom. Die keus heb je. En als het allemaal fatsoenlijk gaat, dan komen er weer veel meer mensen op straat. Maar dat zit er nog niet in. Ik denk niet, dat na Hans Kok, al dat geweld nog een keer wordt teruggeroepen, daar passen ze wel voor op. Tja, want dan wordt er in de Staatliedenbuurt een keer echt wat gedaan aan de praktijken van spekulanten, en worden de woningen verdeeld volgens de normen van de mensen die daar wonen en dan wordt de heroïnehandel een keer aangepakt en dat willen ze helemaal niet, dat houdt de boel ook rustig. Ze hebben die buurt gewoon gebruikt als plaats voor dealers, ze hebben zelfs geholpen met verhuizen, plantjes de trap afdragen enzo. Maar dat zie je in het buitenland nog veel sterker, daar wordt de heroïnemafia gebruikt om binnen de sociale bewegingen te infiltreren.
Dat brieven-gevis toch ook, en dan wordt er gezegd door de hoge omes: we wisten van niks, nou dat is natuurlijk gelul. Daar wordt dan een proces-verbaal van opgemaakt, dat ligt toch zwart op wit waar dat vandaan komt. Ja, dan wordt er gewoon gezegd, als je ons d'r buiten laat, zullen wij ervoor zorgen

dat je niet te zwaar gestraft wordt, dus dat is dan wel weer geregeld.

Fq: Als je het inderdaad bekijkt van '75 tot nu, gaat het dan vrij hard de kant op van een politiestaat?
HK: Ja ... ja. Ik denk dat de politie gewoon meer bevoegdheden krijgt, d'r is ook een beetje een tendens om de bemoeienis van de rechter terug te dringen. In 't klein zie je dat al met parkeerovertredingen, dat ze die af willen doen zonder de rechter. Af en toe is nu nog de rem op 't geheel een uitspraak van de rechter of een kort geding. In die situatie is de rechter toch eigenlijk het enige kontrole middel want andere middelen falen eigenlijk. Het middel dat de verantwoordelijke zelf ingrijpt, of dat, tja, een vertegenwoordigend orgaan, een gemeenteraad of parlement hen eens aanpakt, dat zit er nog niet in. Maar d'r zijn aanleidingen om te zeggen dat ze dat meer in eigen hand willen houden, ja, dan kan je zeggen dat we meer in de richting van een politie- of justitiestaat zitten. Ja, je kunt het nooit voorspellen natuurlijk hoe het allemaal afloopt.

H: Is het waar dat politieagenten nu al zonder huiszoekingsbevel een huis mogen betreden?
HK: Nee, dat is niet zo.
H: Maar hoe zit dat dan? Er is toch een verandering in de wetgeving op komst of is er al?
F: Ik geloof dat dat zit in die hele serie dat ze dat mogen doen wanneer mensen plannen beramen.
HK: Oh ja. Nee kijk, normaal is het zo dat je niet strafbaar bent als je plannen beraamt, behalve een aanslag op het koninklijk huis en tegenwoordig ook met heroïnehandel. Heel vroeger hebben ze dat ook wel eens uit willen breiden in z'n algemeenheid. Dat was met de provotijd ook, wilden ze mensen aanhouden op grond van het organiseren van een demonstratie. Dat is toen niet doorgegaan, maar iedere keer duikt het op, hup, proberen ze het weer, en dan gaan ze even te ver, vallen er dooien, worden ze even teruggeblazen. Maar het schuift steeds meer op. Dat is meer politiestaat, dat je iedere keer weer stomverbaasd bemerkt dat dit of dat al weer een wet geworden is.

Fq: En na een paar maanden is het geaccepteerd en krijg je de volgende stap.
HK: Ja, maar vooral door advokaten wordt er heel weinig over nagedacht, dat neem ik ze wel kwalijk, er wordt heel veel geaccepteerd. Met die mishandelingen ook, voldongen feiten, met de vreemdelingen, daar worden ook de meest gekke dingen mee uitgevreten, ja, dienen ze één keer een klacht in, als ze pas advokaat zijn, dan willen ze nog wel en daarna gaan ze gewoon in de slijtagemolen mee. Maar nu dit, dit heeft de zaak toch wel weer een beetje veranderd, ik was laatst op een advokatenvergadering en dan vinden ze toch wel, hé, dat is toch wel aardig om daar eens werk van te maken.

Fq: Heb je iets van paniek bij politie, van Thijn, justitie, den Haag kunnen bemerken, ook vóórdat de getuigenverklaringen binnen kwamen?
HK: Nou, niet persoonlijk met ze. Maar wel dat je van die rare reakties leest, zoals van die Wooldrik, dat 'ie tegen het Parool dan zegt: ja, met uw krantje daar praten we niet mee. Nou, dat wordt dan helemaal breed uitgemeten, hij wordt geloof ik vergeleken met een duitse feldwebel, dat Parool ging helemaal uit z'n bol, die zeiden dingen die ze nog nooit gezegd hadden. Ja, en 18 november ook wel, toen kon je ook merken dat ze redelijk in paniek waren. Waren ze wel geïrriteerd, ook dat ik erbij zat. En al die korte gedingen ook, dat irriteerde ze ook vreselijk. Iedere keer staan ze dan toch weer voor aap eigenlijk.

H: Ik heb soms echt het idee dat ze een autoritair aureool om zich heen willen verspreiden, dat iedereen maar bang voor ze moet worden, zo van wéér een kort geding, heel geïrriteerd, worden we alweer in onze rust verstoord.
HK: lacht ... ja ja, in onze rust ja! Ja, zo zien ze het wel, ze vinden het op zich al heel vervelend dat er gewoon meegekeken wordt wat ze in zo'n onderzoek doen, dat zijn ze ook niet gewend. Ja, en dan doet zo'n officier een beetje dom, die scheldt zo'n krant uit en die van Thijn speelt het mooie heertje, maar als het er op aankomt, zoals nu met die gesprekken met de vertrouwensarts, dan geeft 'ie niet thuis in den beginne, dan laat 'ie het ook aankomen op een kort geding. En dan draaien ze wel wat bij en dan zegt de rechter: dat moet gewoon gebeuren. Ja, dat zijn wel verschillen met een politikus. Op het openbaar ministerie dat zijn allemaal een stelletje ... ja ... autoritaire figuren hè die helemaal niet die kontrole gewend zijn, ze zijn geen politici, ze hoeven nergens verantwoording van af te leggen, het wordt niet gekontroleerd, ja, hooguit in een rechtzaak, dat zo'n rechter zegt: ja, officier, je bent een beetje te ver gegaan of je bent niet ontvankelijk of wat dan ook, maar voor de rest wordt een officier van justitie niet gekontroleerd, ook door de minister niet, want die zegt altijd dat de officier een soort beleidsvrijheid heeft om te bepalen wat hij doet. Het is niet zo dat de minister daar zomaar in kan grijpen. Maar deze zaak uiteindelijk wel omdat ze 't gewoon te dom aanpakten.

Fq: Heb je niet het gevoel dat je nog wat kunt doen aan de hand van de feiten van Han Schumacher en het onderzoek met Becker?
HK: Ja, ik weet ook niet wat daar allemaal uitkomt. Ja, als ze het dus niet goed uitgezocht hebben, dat kun je ze natuurlijk verwijten. Maar of daar nou zoveel inzit, dat denk ik niet.
Fq: Want medies gezien is het tot nog toe het meest duister. Een heleboel medici hebben ook meteen gereageerd: 't zaakje klopt gewoon niet, dus juridies zou je daar toch veel mee moeten kunnen.
HK: Ja ... ja ... is wel moeilijk, wat zullen die mensen nog allemaal ontdekken, want een boel is niet meer na te gaan, denk ik, d'r is nog een beetje bloed en weefsel geloof ik.
Fq: Er zijn zelfs artsen geweest die het lijk nog hebben willen opgraven, ja 't klinkt luguber, maar het is de enige mogelijkheid om reëel tegenonderzoek te doen.
HK: Ja, dan moet je dat eigenlijk meteen doen. Ze zeggen zelf dat de eerste sektie het belangrijkste is, want dan gaan ze d'r in snijden en dan is de boel daarna al een beetje verpest.
Fq: Ja, maar hoe volledig is die sektie geweest, daar is natuurlijk ook nooit kontrole op geweest.
HK: Nee. En dat is natuurlijk ook allemaal een beetje raar gegaan, dat ze maar 3 foto's van het inwendige gedeelte hebben gemaakt en niet van de schedel, dat is natuurlijk een beetje ...

H: Dat hebben ze expres niet gedaan.
HK: Ja, dat weet ik niet, dat is moeilijk te zeggen. Ja, die patholoog-anatoom die houdt dan dat T-shirt van Hans omhoog met een hakenkruis erop, maar erboven staat destroy. Dus 't tegenovergestelde wordt bedoeld. Maar zoiets is duidelijk om zwart te maken. Ja ... ja, de konklusie is al klaar, dat weet ik ook allemaal wel, schrijven ze: prikopeningen op de arm, nou, die zijn nooit gevonden, schrijven ze toch allemaal op. 'T gebeurt gewoon flodderig. Maar ik denk dat 't niet zo is, dat ze denken: nou jongens hebben we wat gevonden, geen foto's van die hersens, snel dichtnaaien, ik denk niet dat het zover het geval is.
F: Gewoon onzorgvuldig onderzoek?
HK: Ja.
Fq: Ik weet het niet, ik denk dat daar gewoon de meeste bewijslast zat, het hele verhaal duidt daarop. Het is zo overduidelijk, waarom maken ze nou uitgerekend van de hersens geen foto's? Liquor (hersenvocht) uit de neus! Dat is maar van één iets een symptoom.
H: En dat 'ie een handdoek vroeg, dat 'ie steeds last had van een lopende neus.
Fq: En hij had wc papier in z'n hand.
HK: Ja, d'r is ook iets gevonden uit z'n neus, dat klopt wel ja.
H: Ja, dat is gewoon een teken dat er hersenvocht door een schedelbreuk in z'n neus kwam.
HK: Ja, ja. Ja, god, dat is allemaal zó moeilijk hè, ik ben natuurlijk geen arts. Ja, je moet het allemaal, wat je zegt, toch enigszins kunnen aantonen.
Fq: Dat zou je toch kunnen samen met Han Schumacher?
HK: Ja, maar goed, er is nog geen getuige geweest die zegt: ik heb gezien dat Hans in elkaar geslagen is. Die is er niet, dat is een beetje moeilijk. Achteraf toch moeilijk te rekonstrueren, dat soort verwarrende toestanden allemaal. En hij stapt toch vrolijk dat pand uit hè, daar is ook een foto van. Nou heb ik ook gehoord dat het daarna nog kan optreden.
H: Ja, juist met een schedeltrauma. Want er zijn veel getuigen (politiemensen) die Hans Kok op het dak herkend hebben (met naam en toenaam) die waarschijnlijk binnen hun gram hebben gehaald.
HK: Ja ja. Maar dat zijn natuurlijk geen bewijzen, dat zijn vermoedens. Ja, dat kan je niet zeggen zo, dan moet je toch getuigen hebben die dat zo gezien hebben. Anders wordt het een beetje ... ja een slag in de lucht. Want ja, je kunt nu toch moeilijk gaan zeggen, daarom klopt het allemaal. Ik weet niet hoor, dat vind ik moeilijk ... stilte ... Maar daar in die cellen, of hij daar nou nog in elkaar geslagen is, dat sluit ik haast uit.
Fq: Nee, maar dat doet ook niet zoveel ter zake, want dat was al niet meer nodig. Ik denk echt dat hij de fatale klappen in het pand gekregen heeft.
HK: Maar het is al erg genoeg als je iemand aan z'n tot overlaat die medies gezien een dokter nodig heeft.
Fq: En dan is natuurlijk ook de rol van de artsen ook nog lang niet uitgepraat, dat is natuurlijk ook een hele dubieuze zaak geweest, iemand die zo suf is en nauwelijks uit z'n ogen kan kijken, om zo iemand nog eens librium te geven.
HK: Ja, en daarna hebben ze hem ook nog een keer gezien en dan loopt hij slingerend door de gang heen. Ze brengen je dan naar de konfrontatie en toen zagen ze hem ook nog op de monitor, nou ja, als je dan zo'n lijkbleke jongen ziet, dan moet je gewoon opnieuw een dokter bellen, kom nog maar eens langs. Maar dat doen ze gewoon niet. En die man die 'em in verzekering heeft gesteld, die Ypenga, doet dat ook niet. Die zegt ook, ja hij was suffig, maar ik had al gehoord dat de dokter morgen weer zou komen, dus hup, ga je cel maar weer in. Ja, ze hebben er ook genoegen mee genomen dat die dokter 'smorgens dan maar niet kwam, dan wordt er ook niet even gebeld. Maar ja, of d'r is nog meer gebeurd hoor, dat weet ik allemaal niet, misschien is 'ie wel ontdekt en dat maakt het nog veel erger. Maar ja, kijk, daar heb ik dan meer aanwijzingen voor om te zeggen, nou ja, misschien is het zo gegaan, dat ze 'em gezien hebben, dat 'ie lag te braken en blauw aanliep, dat ze daar niks mee gedaan hebben, dan dat mishandelen, ik bedoel, dat, ja, dat kan je wel hard gaan roepen maar je moet het ook kunnen bewijzen, dat is allemaal veel ingewikkelder.
Fq: Medies gezien kan het vrij makkelijk allemaal bewezen worden. 23 jaar, gezonde jongen, in de kracht van z'n leven, die met kracht stenen staat te gooien en een kwartier later hardstikke suf is. Dat is medies gezien gewoon genoeg.
HK: Mmm ... ja god, 't zou kunnen.

Zoals waarschijnlijk bekend deed de rechter intussen op 27 maart uitspraak in de zaak, aangespannen door Henk Kersting en Han Schumacher tegen van Thijn, hoofdcommissaris Valken en de gemeente. Het ging om de vraag of vertrouwensarts Han Schumacher wel of niet gesprekken mocht voeren met politiemensen en arrestantenbewaarders die Hans Kok de laatste uren voor zijn dood nog gezien of gesproken hadden.
De uitspraak luidde dat deze gesprekken gevoerd konden worden onder de volgende voorwaarden:
- deelname moet op vrijwillige basis zijn en indien gewenst ook anoniem
- vragen mogen alleen betrekking hebben op de lichamelijke en geestelijke gesteldheid van Hans Kok
- betrokken politiebeambten en bewaarders mogen een andere gesprekspartner dan Han Schumacher kiezen
- zij mogen ook bepalen wie het gesprek bijwonen
- bandopnamen van het gesprek is niet verplicht

HK: Toch een overwinning eigenlijk, deze uitspraak. Ze hadden nl. allemaal hetzelfde standpunt, de korpsleiding, Valken en van Thijn, dat ze die mensen niet kunnen dwingen, nou, da's ook maar een gillertje natuurlijk, dat ze de zaak zomaar kunnen saboteren. Anders gaat het toch vrij autoritair, als ze een kraakpand leeg willen rossen, dan gebeurt het ook in één keer, hier wordt dan zo moeilijk over gedaan. En dan barsten ze van begrip voor die agenten, die onder druk staan, allerlei onderzoek moeten ondergaan, allemaal zo vervelend voor ze, moeten we ons ook in kunnen denken. Nou ja, dat soort ... emoties van een politieman!
H: Ja, laatst was er nog een stuk van hoe erg een politieman het wel niet vond om te schieten.
HK: Ja?? Ja, ja ... lacht.
Ja, maar daarom wordt er ook nooit ingegrepen, omdat ze zo barsten van begrip. Voor de rel krijgen ze nog allemaal films te zien, en als ze zich dan te buiten zijn gegaan, moeten ze daarna weer afkicken met allerlei psychologen en weet ik veel, om er een beetje overheen te komen dat ze iemand helemaal tot moes gehakt hebben. Ja jezus zeg, als je dat allemaal zo toelaat in je bedrijf, om het zo maar eens te noemen, dan is 't al gauw duidelijk dat ze denken dat ze zich van alles kunnen permiteren. Maar als je kijkt om je heen, als nu ook in Italië de rechters toch de moed hebben om zoiets ongrijpbaars als de mafia aan te pakken, zou je toch op z'n minst mogen verwachten dat de rechters hier dit soort wanpraktijken eens wat meer in de openbaarheid zouden durven brengen. ■.

DOUNREAY: snelle kweekreaktoren en opwerking

0. Inleiding

Ergens in het noorden van Schotland wil de engelse regering een nieuwe opwerkingsfabriek bouwen. Op het eerste gezicht het zoveelste geval van een verderfelijke lokale energie-politiek, maar er zit toch wel meer aan vast. De fabriek moet in Dounreay komen te staan, waar nu alleen nog een prototype snelle kweekreaktor staat. De fabriek zal het bestraalde splijtstof van europese snelle kweekreaktoren gaan opwerken, d.w.z. het mengsel van plutonium- en uraniumoxiden. Officieel heet ze 'European Demonstration Fast Reactor Reprocessing Plant (EDRP). Het plan is nl. onderdeel van een west-europese samenwerking bij de bouw van snelle kweekreaktoren. De fabriek zal een slordige £ 200 miljoen kosten. Per jaar zullen zo'n 60 verschepingen van bestraalde splijtstof in een haven aankomen en van daaruit met de trein naar Dounreay gaan (de fabriek moet 60-80 ton Plutonium per jaar kunnen verwerken). Het plutoniumoxide wil men naar plaatsen van hergebruik terugvliegen. Ook zal er in Dounreay verwerking en opslag van het overblijvende radioaktief afval komen; en getrouw naar engelse traditie een lange pijp die radioaktief afval in zee loost. De radioaktiviteit, zo beweert men, zal slechts 1500 curies aan beta en gamma aktiviteit en 15 curie aan alpha-aktiviteit bedragen. Er zal echter ook uitstoot van Krypton 85, Tritium en Jood 129 en 131 zijn, allen gevaarlijke isotopen.[1] In mei 1985 werd een 'planning application' van de Atomic Energy Authority (AEA) en de British Nuclear Fuels Limited (BNFL) door de regering goedgekeurd: een opwerkingsfabriek kon gebouwd worden. Hoe de autoriteiten en de industrie de fabriek door de strot van de mensen denken te duwen, is tekenend. Al voordat er iets aangekondigd was, is er door de industrie een Environmental Impact Assessment (een soort Milieu effect-rapportage) gemaakt. De inhoud van de tweede week niet veel af van de eerste. Later bleek men niet scheutig met informatie naar de bevolking toe. De haven waar de verschepingen van plutonium en uranium zullen plaatsvinden, is nog steeds niet genoemd; de hoeveelheid radioaktiviteit die extra vrij zal komen, werd niet nader gespecificeerd. De hele procedure moet kennelijk vlug verlopen, want er komt geen diepgaand onderzoek naar de achtergronden en effekten van de bouw van de fabriek. Er komt slechts een 'local planning inquiry', dat zich beperk tot de sociaal-ekonomiese zaken betreffende de Highlands en omliggende eilanden. De noodzaak van deelname aan het europese kweekreaktorprojekt, de kosten van opwerking, de energiepolitiek van de regering, de gevaren van proliferatie, het zal allemaal niet aan de orde komen. Wel is het begin van het onderzoek nu uitgesteld tot 1 april, maar de lokale verzetsgroepen en landelijke milieu- en antikernwapengroepen zullen dit boycotten, omdat zij zo'n onderzoek zinloos vinden (2).
De bestaande nukleaire aktiviteiten geven aan ongeveer 2300 mensen in het gebied Caithness, waar Dounreay ligt, werk. Geen wonder dat de mensen in de streek de fabriek altijd hebben gesteund. Er is niet veel anders dan visserij en landbouw. Nu zijn de boeren en vissers van Caithness echter voor het eerst krities over de uitbreiding van Dounreay. Toch vinden we de tegenstanders vooral op de nabij, zoals de Orkneys en Shetlands. Ook vele lokale raden (councils) zijn tegenstander en ook de lokale en nationale vissers verenigingen behoren daartoe. De tegenstanders wijzen vooral op de effekten op het milieu en het toerisme. De gevaren zijn niet gering: radioaktieve lozingen, plutoniumtransporten (schepen gaan door de woeste Pentland Firth), opslag van hoog radioaktief afval (hoe dat moet weten de verantwoordelijken nog niet). Bovendien is plutonium het bommateriaal bij uitstek. Een opwerkingsfabriek is de meest gevaarlijke nukleaire installatie die we kennen: als daar een vliegtuig op neerstort is het dag met Engeland en Schotland. Men vindt dat de afhankelijkheid van kernenergie in deze streek verminderd moet worden en dat het geld daar beter aan besteed kan worden. Om te begrijpen wat de implikaties van een opwerkingsfabriek in Dounreay zijn, is het nodig de kontekst van de engelse kernbrandstofcyclus en van de ontwikkeling van de kweekreaktor te bespreken.

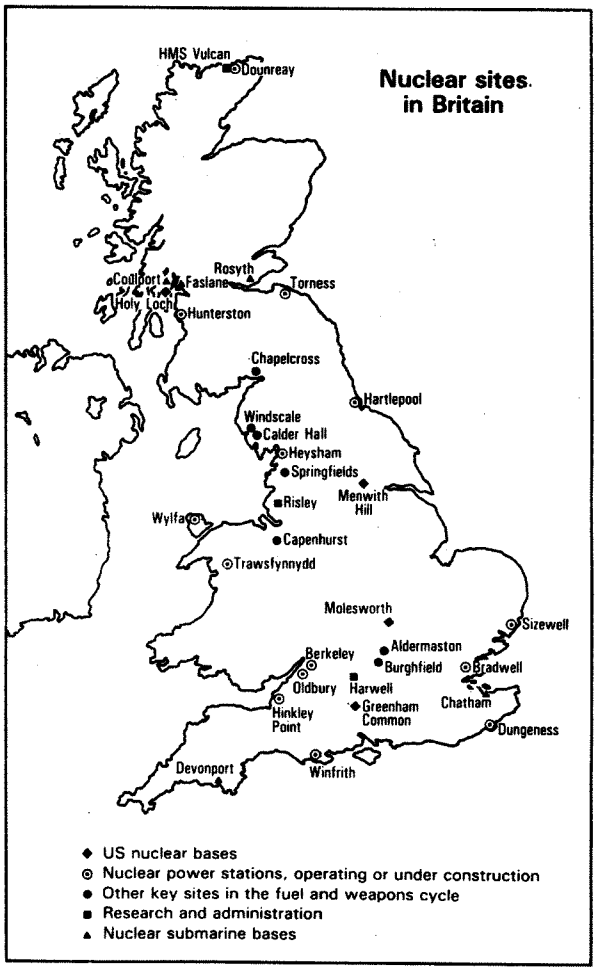

1. Dounreay en de engelse kernbrandstofcyclus

a. Algemeen

Dounreay is de lokatie van twee snelle kweekreaktoren. De eerste ging in 1959 van start en werd Dounreay Fast Reactor (DFR) genoemd. Het was een kleine experimentele reaktor (60 MWt en 15 MWe). Deze is nu gesloten. Een nieuwe kweekreaktor werd in de jaren zestig gebouwd, de Prototype Fast Reactor (PFR). Deze is heel wat meer: 600 MWt en 250 MWe. De reaktor had echter met zoveel techniese problemen te kampen, dat ze pas in 1974 kritiek ging en in al die jaren gemiddeld 10% van haar vermogen haalde.
De brandstofstaven (Plutoniumoxide) voor de PFR komen uit Windscale. Het bestraalde plutonium uit de PFR wordt in een kleine opwerkingsfabriek in Dounreay zelf verwerkt.(3) Het plutonium dat via opwerking verkregen is, wordt in de vorm van plutoniumnitraat naar Windscale gebracht om weer tot

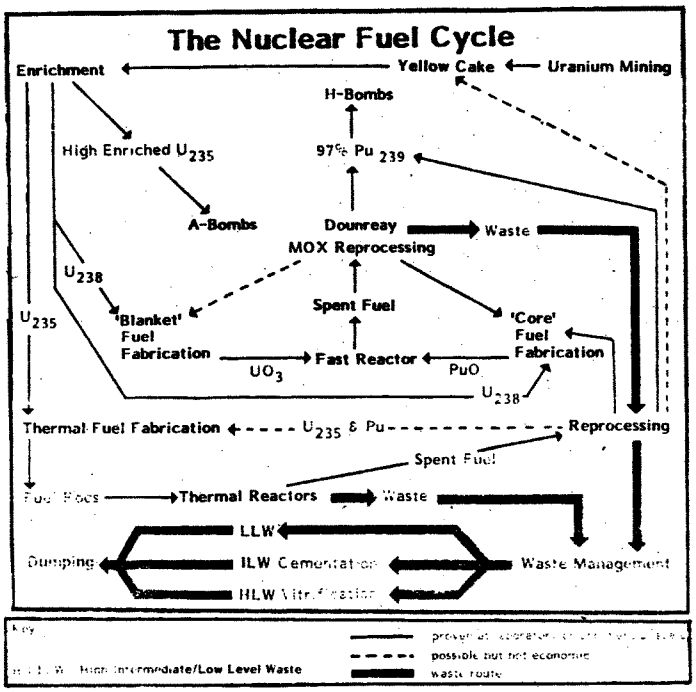

splijtstof (PuO)/brandstof te worden omgezet. Plutoniumnitraat staat dichtbij plutoniummetaal, dat gebruikt kan worden voor atoombommen. Of dit in Engeland gebeurt is geen vraag: in Windscale wordt het plutonium voor de engelse atoombommen geproduceerd. Een elektriciteitsvoorziening, gebaseerd op snelle kweekreaktoren, vereist transporten en gebruik van dit gevaarlijke plutonium. Dit terwijl bij 'normaal gebruik' elk jaar in de kernenergie-industrie tientallen kilo's plutonium uit de boeken verdwijnen ('unaccounted for'). Diefstal van plutonium wordt bij grootverbruik wel heel aantrekkelijk voor sommige landen of groepen.
Voor de volledigheid vermeld ik ook nog dat er in Dounreay een reaktorteststation voor PWR's (Hoge - drukwaterreaktoren) voor de onderzeeboten van de marine is, HMS Vulcan. (4)

b. De obsessie van de snelle kweekreaktor

In Dounreay werd dus begonnen met de ontwikkeling van een eigen Britse snelle kweekreaktor. Het kernenergie/kernwapens programma van Engeland is een vorm van grootheidswaanzin en dat geldt net zo goed voor het kweekreaktorexperiment. Het idee van een snelle kweekreaktor stamt uit de jaren '40/50 toen uranium schaars en duur was. Ondanks de voortdurende techniese problemen met de DFR en de PFR uitten de verantwoordelijke autoriteiten van AEA zich steeds in de zin van: binnen het jaar 2000 zullen er vele snelle kweekreaktoren zijn met een groot aandeel in de elektriciteitsvoorziening. In 1975 nog dacht men dat er in het jaar 2000 een totaal vermogen aan kerncentrales van 104.000 MW zou zijn, waarvan 33.000 MW geleverd door snelle kweekreaktoren. Op dat moment was er een totaal kernenergievermogen van 5000 MW in Engeland en was de PFR de enige kweekreaktor. Nog steeds opteerde de AEA voor een kommerciele snelle kweekreaktor van zo'n 1200 MW, terwijl de problemen op veel kleinere schaal met de PFR rampzalig waren. Pas rond 1977 kwamen de eerste twijfels over de noodzaak van een stap verder in de plutonium-ekonomie binnen de regering en het kernenergie- establishment. Aan de kostbare elektriciteit van de kweekreaktor had de elektriciteitsmaatschappij CEGB geen behoefte en de industrie wenste orders die ze zonder al teveel techniese problemen uit kon voeren. Van de vele reaktortypen die de AEA in 30 jaar ontwikkelde, bleef alleen de snelle kweekreaktor als 'eigen' type over. De regeringssteun voor de in het buitenland zo 'suksesrijke' PWR was een zoveelste klap voor de engelse trots. Niettemin is en gaat er nog een hoop geld in het kweekreaktoronderzoek. Geschat is dat er zo'n 2,5 miljard pond in de afgelopen 30 jaar aan is uitgegeven en dat er nog altijd ongeveer 100 miljoen pond per jaar aan op gaat. (5)
En wat de AEA nu voor Dounreay in petto heeft, toont aan dat men niets geleerd heeft: er zou een groot, zelfvoorzienend kernenergie-park moeten komen: kweek reaktoren, opwerkingsfabrieken, afvalopslag, niets hoeft meer het terrein af. (6)

c. Dounreay veilig?

De autoriteiten hebben altijd beweerd dat de bestaande installaties in Dounreay veilig werken. Maar net als in geval andere kernenergie-objekten wordt er zeer geheimzinnig gedaan over ongelukken. Nu is bijvoorbeeld gebleken dat in 1982 plutonium uit een zak is ontsnapt. Volgens een geheim rapport liepen 3 personen straling, waarvan 1 drie keer zoveel als de jaarlijkse dosislimiet. Verdere informatie weigert men te geven (7).
Wat betreft de gezondheid van de omwonenden is het volgende opmerkelijk. In de periode 1979-84 onderzoekers 5 gevallen van kinderleukemie (een ziekte die door straling veroorzaakt wordt) aan in een gebied minder dan 12,5 km van Dounreay. Dit getal is 5x zo hoog als verwacht mocht worden op grond gegevens uit de rest van het land. Het onderzoek betrof alleen mensen onder de 24 jaar en er werden geen andere kankersoorten onderzocht. (8)
Ander onderzoek wijst op een stijging van kanker als doodsoorzaak in Caithness met 30% gedurende 1974-78, terwijl in de rest van Schotland die stijging maar 5% was. (9)
Deze gegevens zouden nog niet zo veel betekenis hebben als niet rond andere kernwapen/kernenergie-installaties ook van deze clusters van kankersterfte zouden zijn aangetroffen. Rond Aldermaston (kernwapenonderzoek), West Burghfield (kernwapenproduktie), Windscale(opwerkingsfabriek) en Hunterston (kerncentrale) zijn zulke verhoogde percentages van kinderleukemie en lymfekanker aangetroffen. (10)

2. Snelle kweekreaktoren: einde of begin?

a.enige techniese problemen

Bij de europese atoomlobby leefde in de jaren '60/70 de verwachting dat in het jaar 2000 het aandeel van snelle kweekreaktoren in de elektriciteitsvoorziening zeer groot zou zijn. Dit is duidelijk niet wat er gaat gebeuren. In 1972 en 1973 gingen in Rusland en Frankrijk de eerste europese kweekreaktoren van start (uitgezonderd Dounreay). De reaktor in Kalkar is nog steeds niet afgebouwd. In Jan.'86 is na jaren achterstand de franse Superphēnix (1240 MW) op het elektriciteitsnet aangesloten. Dit is in Europa de eerste grote snelle kweekreaktor.

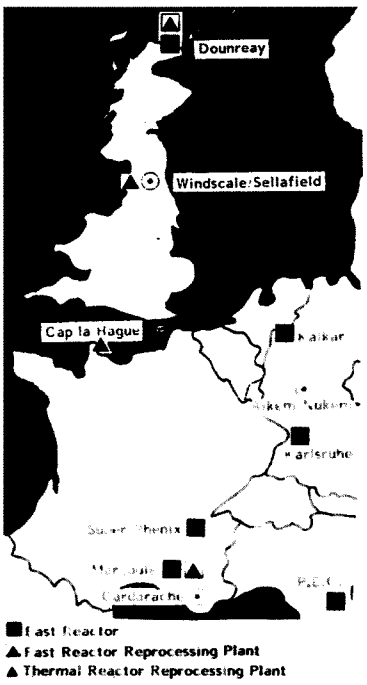

In de Verenigde Staten is het nog slechter gesteld: daar zijn alleen maar kleine, experimentele kweekreaktoren (zie Afval 29).
Wat is er misgegaan?
Ten eerste: de bouwkosten van de snelle kweekreaktoren zijn altijd hoger geworden dan voorzien, de oplevering is steeds jaren te laat. Gevolg is dat de kosten van de elektriciteit die ze leveren ook vele malen hoger zijn dan goeddraaiende lichtwaterreaktoren (als de PWR's). Dit geldt allemaal voor de Super Phenix en zal ook zeker voor de reaktor in Kalkar gelden (zo ie ooit in bedrijf komt).

Snelle kweekreaktoren

Kweekreaktoren bevatten altijd plutonium 239 in de reaktorkern, vaak gemengd met uranium 235. Allebei in oxide vorm. Eromheen is een mantel van uranium 238. De kern bevat splijtstof van zulke dichtheid en de reaktie is niet gemodereerd (zeg maar, gematigd) dat er snelle neutronen ontstaan en hoge temperaturen. Het uranium 238 vangt neutronen en verandert in plutonium 239. Het explosief in atoomwapens bij uitstek. De teorie is dat de reaktor op deze wijze meer plutonium produceert dan verbruikt. Het oorspronkelijke plutonium bestaat niet in de natuur, maar ontstaat in elke normale kernreaktor die uranium 238 en 235 bevat.

Opwerking

In een normale kernreaktor ontstaat echter niet alleen plutonium 239, maar door splijting van uranium 235 en wegvanging van neutronen telkens opniew ontstaan ook lichte elementen, zeer radioaktief, en plutonium 240, 241, 242. Opwerking houdt nu in de chemiese scheiding van uranium, plutonium en die splijtingsprodukten. Dit gebeurt buiten de kernreaktor. De bestraalde staven worden in stukjes gehakt en onder worpen aan diverse oplosmiddelen en zuren. De chemiese scheiding zelf is niet het grootste probleem, maar het feit dat het om intense hitte afgevende radioaktieve stoffen gaat, die zich ergens kunnen ophopen in de pijpen en voor explosies zorgen of lekken.

Ten tweede: ondanks de vele experimentele reaktoren zijn de techniese problemen (vooral betrekking hebbende op de koeling) van de snelle kweekreaktor nooit opgelost. Daardoor kan het ook nooit bewezen worden dat snelle kweekeaktoren meer plutonium kweken dan verbruiken.
Ten derde is er het gebrek aan opwerkingskapaciteit voor het bestraalde splijtstof uit de kern van de kweekreaktor. Kweekreaktoren bezitten meestal een kern van Plutonium-en Uraniumoxide en een mantel van Uranium 238. Het opwerken van PuO en UO is een technies probleem dat nergens bevredigend is opgelost. (alleen in La Hague gebeurt het op grote schaal voor het oxide van PWR's). Het opwerken van bestraalde splijtstof uit een snelle kweekreaktor is nog veel moeilijker vanwege de hogere konsentratie plutonium (gevaar van kritikaliteit) en omdat de hogere versplijtingsgraad tot extra hoeveelheden splijtingsprodukten (in feite hevig radioaktief afval) leidt. Voor het bestraalde splijstof van kweekreaktoren bestaan alleen kleine opwerkingsfabrieken in Dounreay en Marcoule, met een kapaciteit van 8ton en 5 ton per jaar resp. Terwijl Super Phenix alleen al 27 ton per jaar uit de kern oplevert. Het plutonium dat de kweekreaktoren produceren, zal moeten worden opgeslagen, maar zonder opgewerkt plutonium kunnen ze niet verder draaien. De basis voor een serie snelle kweekreaktoren is daarmee niet aanwezig. (11)
Temeer daar de opwerking van plutonium uit 'normale' kerncentrales (zoals PWR's) ook niet vlot. En deze kerncentrales moeten het basis plutonium voor kweekreaktoren leveren. De meeste kerncentrales werken nl. met u aniumoxidebrandstof en in Europa is daarvoor alleen kapaciteit in La Hague, zoals vermeld. (in Windscale wordt uraniummetaalbrandstof opgewerkt). In vele landen wordt al niet meer tot opwerking overgegaan, omdat het te duur is: de prijs van het opgewerkte plutonium en uranium staat in geen verhouding tot die van uraniumerts. Plutonium wordt helemaal niet in gewone kerncentrales gebruikt, alleen in kweekreaktoren. De belangrijkste reden dat er nu kweekreaktoren draaien, is dat ze voor militaire doeleinden gebruikt worden, speciaal in Frankrijk en Engeland. In de mantel (van U238) ontstaat door neutronenstraling nl. plutonium 239 in hoge konsentratie (tot 97%). Dit plutonium is uitermate geschikt voor atoombommen. Frankrijk behoudt zich zelfs het recht voor het plutonium uit de mantel van Super Phenix zonder informatie aan de partners (in dat projekt) voor militaire doeleinden te gebruiken. Per jaar kan Super Phenix in haar mantel 330 kg Pu-239 produceren, dat na zuivering direkt te gebruiken is. De Super Phenix is in feite de beste reaktor voor de produktie van Pu-239 die Frankrijk op dit moment heeft (12).

De nucleaire erfenis

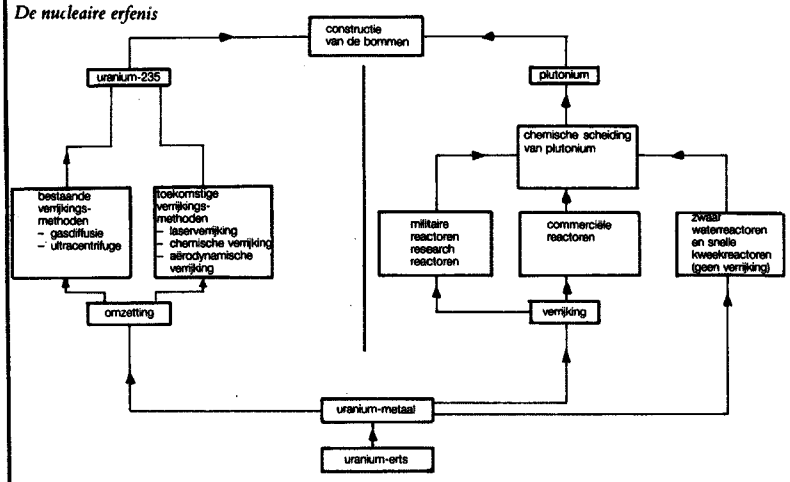

Figuur 1: De huidige en toekomstige wegen naar de bom.

2b. Europese samenwerking?

De europese samenwerking op het gebied van kernenergie en snelle kweekreaktoren dateert al van jaren her. De kweekreaktor in Kalkar (SNR-300, een samenwerkingsverband van Duitsland, Nederland en België = SBK) en de Super Phenix (samenwerking tussen Frankrijk (51% aandeel), Italie (33%), SBK (16%) en Engeland) zijn voorbeelden daarvan. In januari 1984 werd er tussen West-Duitsland, Frankrijk, Belgie, Italie en Engeland (Nederlandse deelmame is indirekt, via SBK) een verdrag gesloten dat samenwerking behelst op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en bouw van snelle kweekreaktoren. De bedoeling is te komen tot de bouw van drie (zog. demonstratie projekten) snelle kweekreaktoren: nl. in Frankrijk (Super Phenix 2), in W-Duits. (SNR-2, Kalkar 2) en in Engeland (de altijd al fel begeerde Commercial Fast Reactor). Dit zullen nog altijd experimentele reaktoren zijn, waaruit later een type gekozen kan worden, als begin van een hele serie kommerciele (dwz. elektriciteitsproducerende) kweekreaktoren. Er is echter een strijd tussen Frankr. en W-Duitsl. aan de gang wie de eerste nieuwe reaktor mag bouwen. De duiters hebben echter nog geen plaats uitgekozen en zouden pas in 1990 met de bouw kunnen starten. De fransen hebben hun Super Phenix-2 al ontwikkeld en hebben de plaats ook al bijna geregeld (ze eisen overigens van de duitsers dat er geen vertraging bij de bouw zal ontstaan!). Er wordt ook vermeld dat de Verenigde

Staten deel willen nemen in het europese projekt (13).
De britse regering wil in dit kader dus zorgen voor een opwerkingsfabriek in Dounreay.(te bedenken valt wel dat men ook in Engeland met opwerking van kweekreaktorbrandstof weinig sukses heeft, want de PFR zelf draait zo slecht dat er niet veel plutonium op te werken is). Frankrijk besluit echter eind 1986 of er in Marcoule een (tweede) opwerkingsfabriek (kapaciteit 60t/j) voor kweekreaktoren komt. De vraag is of Engeland deze snelheid van besluiten bij kan benen. (14)
Er vallen enige vraagtekens te zetten bij de realiteitszin van deze plannen. Al deze voorstellen voor nieuwe kweekreaktoren zijn niet nieuw: men wilde ze al op eigen kracht bouwen. De voorstanders van snelle kweekreaktoren gaan bijelkaar zitten, want het is koud! Delen van de kosten is kennelijk de enigste manier om door te komen.
Bovendien. In een interview in Le Monde verklaart de direkteur van Electricitē de France, dat Frankrijk geen behoefte heeft aan een nieuwe kweekreaktor, want die is veel te duur en kan toch niet konkurreren met de PWR's (waarvan men er ook al te veel heeft), wat de kostprijs van elektriciteit betreft (15).
Hoe W-Duitsland de lijdensweg van een nieuwe kweekreaktor zou durven inslaan, is me een raadsel. En wat is er met de plannen voor een engelse kweekreaktor gebeurd? Daar geloven de engelsen zelf ook niet meer in, lijkt het.
Het 'European Demonstration Fast Reactor Program' bestaat in feite alleen uit prototypen. De technieese problemen met kweekreaktoren zijn zo groot dat nu geen zekerheden omtrent de toekomst zijn te geven. Wel zullen de kosten van ontwikkeling, £ 5 miljard tot in de 21e eeuw, op de belastingbetaler en de elektriciteitskonsument verhaald worden.
Voor het hele program bestaat geen ekonomiese noodzaak, nu niet en in de toekomst niet.(16)
Alle drie grote landen Engeland, Frankrijk en West-Duitsland, laden de schijn op zich op korte termijn aan hun plutoniumbehoefte voor militair gebruik te willen voldoen. Alle beslissingen van belang zijn in Engeland altijd zoveel buiten het parlement om genomen en met achterhouding van vitale informatie. Deelname aan het snelle kweekreaktorprojekt zou eigenlijk een openbaar onderzoek vereisen, maar de regering negeert dit. In Duitsland is men bezig met de bouw van een opwerkingsfabriek in Wackersdorf (geschikt voor uraniumoxidebrandstof), welke plutonium zal leveren, voor een kweekreaktor of voor atoombommen.
Dit zijn allemaal verdere stappen in de plutoniumekonomie. Of die ekonomie levensvatbaar is valt te betwijfelen, ze is het bijprodukt van de plutoniumagressie en die is realiteit.

Henk

Noten

(1) New Scientist 30-1-1986, p. 59
(2) Scram Journal oct/nov en dec/jan en WISE News Communique 238 en 243
(3) W. Patterson. Going critical: an unofficial history of british nuclear power. 1985
(4) S. Durie and R. Edwards. Fuelling the nuclear arms race. Pluto Press, 1982, p. 40-43
(5) W. Patterson. Going critical
(6) New Scientist 30-1-1986, p. 57
(7) WISE NC 243
(8) The Lancet 1-2-1986, p. 266
(9) WISE NC 243
(10) The Lancet 15-2-1986, p. 384-5. Zie ook Splijtstop feb 1986, p. 6-7
(11) WISE NC 246
(12) D. Albright. Bulletin of the Atomic Scientists 40(1984)9; p. 30-34
(13) Nucleonics week 26(1985)29(july, 10)
(14) Scram Journal oct/nov, p.5-6
(15) Nature 30-1-1986, p. 35
(16) Scram Journal. Dounreay sheet.

DEDEMSVAART EN UCN

Diverse inwoners van Dedemsvaart zijn axie aan het voeren tegen de uitbreiding van de aluminiumsmelterij FHS te Dedemsvaart.
FHS smelt metalen, die eerder gebruikt zijn (geïmpregneerd /gelakt enz.) en afvalmaterialen van URENCO te Almelo.

Het gaat waarschijnlijk om de aluminiuminstallatie van de proeffabriek SP1 in Almelo, die in 1981 uit bedrijf is genomen en bij FHS omgesmolten wordt.
In deze fabriek is geexperimenteerd met de verrijking van opgewerkt uranium. Dit uranium is altijd verontreinigd met splijtingsprodukten als plutonium, ruthenium en technetium. De werkgroep stop kernenergie Almelo vermoedt dat SP1 ook verontreinigd is met die splijtingsprodukten. Rapporten over SP1 zijn nooit openbaar gemaakt. De omsmelting zou splijtstofprodukten in de lucht brengen.
FHS heeft wel een zuiveringssysteem, een zgn. doekenfilter, die de roetdeeltjes tegenhoudt, maar de gassen worden verder gewoon in de lucht uitgestoten.
Er komen steeds meer lichamelijke klachten bij de bewoners van Dedemsvaart voor, zonder dat hiervoor een medische oorzaak te vinden is.
De klachten zijn oa longklachten, exzeem, opgezette lymfklieren, maag- en darmstoornissen en haaruitval.
Een inwoonster van Dedemsvaart vertelt dat ze sinds 1980 in Dedemsvaart woont. Voorheen had zij en haar huisgenoten geen medische klachten.
Sinds die tijd heeft zij zelf last van hoofdpijn en benauwdheid en haar dochter kreeg last van exzeem en astma/bronchitus. Bij onderzoek kreeg zij te horen dat de longen van haar dochter vergeleken werden met de zgn Rijnmondlongen. Dit zou echter niet mogelijk zijn, daar Dedemsvaart een buitengebied is.
De direkteur van FHS wil een proces tegen deze vrouw aanspannen wegens laster. Hij beweert dat de fabriek ongevaarlijk is en hij wil op kosten van ongelijk steekproeven laten nemen.
Axievoerders zeggen dat de Hinderwetvergunning van FHS makkellijk te omzeilen is. Er is op geen enkele wijze controle op de giftige gassen.
De wethouder van Milieuzaken van Dedemsvaart zegt dat toen de vergunning verleend werd, een onderzoek is ingesteld naar de materialen, die toen aanwezig waren. (De materialen van URENCO waren er toen niet)
De wethouder heeft zich echter door medewerkers van URENCO laten verzekeren dat het geen gevaarlijke materialen waren. Tevens zegt hij dat het afval onder toezicht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken staat. (Dus dan moet het goed zijn.)
De wethouder zou echter nogmaals contact opnemen met URENCO en onderzoek instellen. Zouden de klachten terrecht zijn, dan zou het bedrijf geen vergunning krijgen.

Anja.

Overgenomen uit een intervieuw van Marjanne Vogelaar(Radio Oost) met direkteur van FHS, wethouder van Milieuzaken Dedemsvaart, inwoonster uit Dedemsvaart en Hans Buitenweg (Axiegroep STOP KERNENERGIE ALMELO,)Binnenhof 33 Wierden. tel. 05496-72738.

WACKERSDORF: AL TWEE DODEN

In de vorige Afval berichtten we over veel demonstraties en een terreinbezetting rond de jaarwisseling bij de in aanbouw zijnde opwerkingsfabriek in Wackersdorf, Beieren. Sindsdien is het verzet doorgegaan en mogelijk nog breder geworden. Kleine en grotere groepen hebben wegblokkades van het bouwverkeer uitgevoerd, elke zondag zijn er wel akties en demonstraties.
Tijdens de paasdagen vond er weer een grote demonstratie plaats. Voor het eerst werd een paasdemonstratie door de anti-kernenergiebeweging èn de vredesbeweging ondersteund. Ook de linkse politieke partijen, vakbonden en milieubewegingen, naast zog. Bürgerinitiativen (BI's), steunden de demonstratie. De BUnd Naturschutz bijv. is fel tegen de regeringspolitiek: de beperking van de burgelijke vrijheden maakt de atoomstaat tot een realiteit, terwijl de autoriteiten demonstranten als chaoten,kriminelen afschilderen,gebruikt men de werkloosheid als voorwendsel voor de bouw van de Wiederaufbereitungs Anlage (WAA).
Daags voor de paasdemonstratie werd er door de CSU (regeerders in Beieren) en de media al stemming gemaakt: het beste bleef men maar weg, want het zou op geweld uitdraaien en dan zou men medeplichtig daaraan zijn.

Räumung des zweiten Hüttendorfes in Wackersdorf am 7.1.86

intimidatie

De politie-intimidatie in de streek is konstant: vele boeren in de omgeving steunen aktief het verzet en betalen dan ook tol. Zij worden gevolgd als ze naar de stad gaan, hun auto's worden aangehouden, soms worden ze opgepakt en meegenomen, er zijn huiszoekingen en boven de boerderijen hangen vaak helikopters te ronken. De politie rijdt door de weilanden met kolonnes auto's en vernielt dan veel. Toch wordt hun verzet niet gebroken. Bij de boeren logeren vele ex-landbezetters.
Tot de intimidatietaktiek behoorde kennelijk ook de aktie tegen een tentenkamp zaterdagochtend voor pasen. De politie omsingelde met 1000 mensen het kamp (waar zo'n 300 personen aanwezig waren). Allen werden gearresteerd, gefotograveerd en tot maandagnacht (na de demonstratie) in de cel gestopt. Op grond waarvan? Verdenking van wapenbezit en strafbare feiten gepleegd vanuit het kamp. Eerder was een politiepatrouille die een barrikade wilde filmen door onbekenden aangevallen met stenen. Zaterdagmiddag werd het tentenkamp afgebroken, nadat het doorzocht was. Berichten gingen dat er veel wapentuig gevonden was. Dat bleek dus niet waar te zijn. Nogmaals werd maandagochtend preventief opgetreden, zoals het zo mooi heet, een schuur met 47 mensen werd omsingeld en allen werden ook weer meegenomen.

cs gas

De demonstratie op maandag was de grootste van zijn soort ooit in Beieren gehouden. Volgens de organisatoren waren er wel 80.000 mensen of meer. Op aandrang van de SDP was de demonstratie 500 meter van het hek rondom de WAA gepland (om geen aanleiding tot politieoptreden te geven en uit angst dat het hek vernield zou worden door "chaoten"). De mensen hielden zich er echter niet aan. Ze liepen langs het hek. De mensen uit de omgeving, die in grote getale aanwezig waren, keerden zich helemaal niet tegen degenen die het hek wilden vernielen, integendeel. De politie besproeide nu rücksichtlos de omgeving van het hek met wel 40 waterwerwerpers. Eerst was het water gemengd met CN-gas, smiddags werd het gemengd met een hoge konsentratie CS-gas. Mensen bekogelden de waterwerpers met stenen en takken. Vanwege de inzet van het CS-gas moesten meer dan 100 mensen zich laten behandelen. Een demonstrant, die niet bij het hek was op dat moment, kreeg een astma-aanval en stierf op weg naar het ziekenhuis. Slechts een geringe hoeveelheid CS-molekulen kunnen al verstikkingsverschijnselen opwekken bij een astmalijder. Dit is waarschijnlijk wat er gebeurd is. Het CS-gas is trouwens voor iedereen gevaarlijk en er zijn doden eerder door veroorzaakt. Het CS-gas verdeelde zich maandag 31 maart fijn over de lucht door de vorming van aerosolen. Ver vanaf de plaats van inzet was het gas nog hinderlijk.
Het was niet de eerste dode die er in een konfrontatie met de politie in Wackersdorf viel: 4 weken geleden stierf een vrouw aan een hartaanval, omdat de politie weigerde mediese hulp te geven of toe te laten.

sabotage

Het is duidelijk dat het verzet tegen de WAA niet zal stoppen. Na de paasdemonstratie zijn er vele akties geweest.
Een groep die zich Pippi Langkous noemt, heeft brand gesticht bij de Beierse hypotheek en wisselbank, omdat deze bij de bouw van de WAA betrokken is.
In de nacht van zondag op maandag (6/7 april) zijn op vier plaatsen de bovenleidingen van de treinbaan gesaboteerd. Er werden stalen haken aan bevestigd, waardoor de treinen de bovenleiding kapot trokken of hun overbrenging vernielden. Het treinverkeer liep ernstige vertraging op.
In het van speciaal staal gemaakte hek rond de WAA wist men een groot gat te zagen. De bewaking en de politie moesten toekijken, want ze werden op een afstand gehouden doordat ze met stalen kogels en stenen bevuurd werden. Het 5 kilometer lange hek heeft 10 miljoen mark gekost.
Het verzet kan op brede steun van de bevolking rekenen. Dat is de positieve kant. Maar negatief is dat de autoriteiten en de media het debat over de plutoniumgevaren en de atoomwapens weten te ontwijken door een beeld van gewelddadig verzet op te roepen, dat als rechtvaardiging voor massa-arrestaties moet dienen.

duitse atoommacht

Waarom moet de opwerkingsfabriek in Wackersdorf er eigenlijk komen, als overal bijna onderkend wordt dat opwerking van splijtstof onekonomies is?
Het duitse atoomprogramma heeft altijd als doel gehad de Bondsrepubliek de noodzakelijke elementen voor eigen produktie van atoomwapens te verschaffen. De WAA is daar een onderdeel van.
Het zogenaamde civiele atoomprogramma begon met testreaktoren die plutonium konden produceren. Men knoopte via ex-nazi kameraden betrekkingen aan met diktaturen als Argentinië, Brazilië, Zuid-Afrika. Al deze landen zijn nu in staat kernwapens te maken. Zuid-Afrika is de belangrijkste uraniumleverancier van de BRD. In Zuid-Afrika bouwde men met duitse hulp reaktoren en een uraniumverrijkingsfabriek, die alleen voor militaire doeleinden kan zijn.
In de BRD richtte het programma zich eerst op het verkrijgen van plutonium. In Karlsruhe werd een kleine opwerkingsfabriek gebouwd die volgens het PUREX procede werkt en plutonium produceert. Dit plutonium ligt in een opslag in Hanau.
Er zijn natuurlijk de vele kerncentrales die allen in grote hoeveelheden plutonium opleveren. Om dit plutonium van de rest van het kernbrandstof te scheiden, is een opwerkingsfabriek als in Wackersdorf nodig. Dit plutonium kan alleen in kweekreaktoren of in bommen gebruikt worden. Er is nog maar één kweekreaktor in aanbouw (Kalkar).
Om uranium dat geschikt is voor atoomwapens te verkrijgen, is er in Gronau een verrijkingsfabriek à la UCN Almelo. En ook is er nu een thoriumreaktor die Uranium-233 produceert, ook heel goed te gebruiken in kernwapens.
Dezelfde Josef Strauss die nu minister-president is van Beieren, was in de jaren '50 al een voorstander van eigen duitse atoomwapens. Toen was er veel verzet tegen en werd de oplossing gevonden door binnen de NATO kernwapens van de Verenigde staten in diverse landen, waaronder de BRD, te plaatsen.
Er is namelijk ook een verdrag uit 1954 waarin de BRD belooft geen eigen atoomwapens te produceren of te plaatsen. Dit verdrag loopt in 1995 af, het jaar waarin de WAA in bedrijf moet komen.

„Ich will alles"

De Bondsrepubliek werkt ook al jaren aan de ontwikkeling van eigen draagraketten. De duitse firma OTRAG heeft sedert de '70er jaren een groot stuk land in Zaire gepacht, waar zij raketten test en uranium kan winnen. In opdracht van duitse koncerns testte men daar kruisraketten van eigen makelei. Ook aan interkontinentale raketten werkt men er.
OTRAG heeft de steun van de regering, die in 1983 startkapitaal leverde en van het duitse lucht- en ruimtevaartcentrum. Sinds de opheffing van het verbod om in de BRD langdragende raketten te bouwen (1984), werkt men nu ook in Duitsland aan diverse typen. Zulke raketten kunnen konventioneleals wel als kernkoppen dragen.
Dit duitse streven naar eigen atoomwapens past in de ontwikkeling binnen de EEG naar een eigen westeuropese defensie, die dan ook eigen atoomwapens in Duitsland bezit.

Henk

Bronnen voor dit stuk: die Tageszeitung, die Süddeutsche Zeitung en Radi-Aktiv (beiers tijdschrift) van de laatste weken, resp. maanden.

DE ZAAK CHANTAL PATERNOSTRE

De geschiedenis van Chantal Paternostre, slachtoffer van het Belgiese repressie-apparaat, dat dankbaar gebruik makend van de (paniek rondom de) CCC en de Bende van Nijvel, de jacht heeft geopend op wat links en actief is in Belgie.

De CCC die sinds oktober '84 ongeveer 30 aanslagen op zijn naam heeft gebracht waarbij tot nu toe 2 doden zijn gevallen en waarbij voor miljoenen aan schade is toegebracht aan alles wat met het "Amerikaans neo-imperialisme" te maken heeft, is, ondanks grootscheepse operaties van de politie en justitie compleet met vele arrestaties, nog lang niet opgerold.
Wat de CCC ook is, of ze nou "zuiver" is of niet, (daarover in de volgende Afval een artikel) zeker is in ieder geval dat het de Belgiese regering heel goed uitkomt als rechtvaardiging voor het grootschalig uitbreiden van het repressie-apparaat, het kunnen regeren per decreet, om zonder protest bij honderden mensen huiszoekingen te kunnen verrichten Goeie voorbeelden hiervan zijn de "operatie Mammoet waarbij in een etmaal honderden huizen worden uitgeplozen, omgespit op zoek naar bewijzen van "subversieve" daden (de befaamde actualisering van de kaartenbakken), en het, zonder parlementaire goedkeuring, inzetten van duizenden militairen voor voornamelijk bewakingstaken teneinde de "gewone" politiediensten wat te verlichten zodat zij hun handen vrij hebben om op zoek te gaan naar CCC-leden.

Door stemmingmakerij en leugenkampagnes naar het publiek is het voor de Belgiese regering en justitie mogelijk om volkomen willekeurig, zonder enig bewijs mensen op te pakken die zij willen pesten, intimideren of kapot willen maken.
Een van die mensen is Chantal, gearresteerd op 15 augustus '85, medewerkster van radio Air Libre, waarbij ze een progamma presenteert wat op een zeer direkte en rake manier meedogenloos politie, soldaten politici en pastoors op de hak neemt.
Zij richt zich tegen de macht, tegen alle vormen van macht en tegen hen die die zich ervan meester willen maken.
Dit werk doet zij vanaf 1981 , daarvoor werkte ze bij de drukkerij-uitgeverij "22 Mars".

Maar het begint bij de radio,. Daar trekt ze de publieke aandacht. En de aandacht van de jagers op links volk. Zij begaat nl. het misdrijf "misbruik van de vrijheid van meningsuiting".
Ergens, op een kantoor van de politieke politie, wordt een nieuwe naam toegevoegd aan de al lange lijst, met een vermelding "subversieve aktiviteiten" ken up-to-date en wie weet stijgt Chantal enkele plaatsen op de hitparade van verdachte linksen.
De nmaanden gaan voorbij, de huiszoekingen gaan onophoudelijk door. De repressieve kracht van de orde strijdkrachten neemt toe, nieuwe middelen, meer persoonlijk; huiszoekingen, spionage, geschaduwd worden dat is het dagelijks brood voor diegenen die verdacht worden van radicale dissidentie.
Dan is het de beurt aan Chantal, begin lente '85. Onregelmatig wordt Chantal gevolgd door geheimzinnige politiediensten, vrienden in Ukkel merken gecamoufleerde politieauto's op. Ze is kennelijk niet de enige.

Het schaduwen begint. Niet erg discreet die inlichtingen-experts. Eind juni worden bewaking en schaduwen intensiever, "zij" slaan hun hoofdkwartier op op de bovenste etage van de gemeenteschool van Linkebeek. Smoes is dat er veel wordt ingebroken in Linkebeek. Hun ontgaat niets. Ze zien het huis van Chantal en haar vriendin, een lvrijstaande villa, (ideaal voor terroristen toch ?)
Daar hanteren ze hun camera's, verrekijkers en ander speelgoed. De telefoon begint raar te doen: Als je Chantal belt krjig je een ander huis, soms, als je iemand totaal anders probeert te bellen, krijg je het huis van Chantal.
Ze verliezenze geen minuut uit het oog. Ze zijn onhandig, zijn dat nou agenten?.
Nummerplaten van de auto's die C. volgen neemt ze op en speelt ze door aan anderen bij de radio

mini-mammoet

Schaduwen of intimideren?. Er komt geen einde aan. Woensdag 31 juli, smiddags, mini-mammoet: vijf huiszoekingen (minstens) tegelijk; bij de radio, particuliere leden van de radio, een andere vrije radio én in een mysterieus appartement in Anderlecht. Reden voor de huiszoeking (op bevel van onderzoeksrechter du Chatelet) "opsporing van drugs en van elk do cument van misdadige aard."
Niets wordt gevonden maar des te meer wordt er meegenome n: adressenboekjes, ledenlijsten, banka fschriften, politieke geschriften en o ude nummers van het blad POUR (inmidde ls ter ziele).
Bij Chantal en bij e en vriend vinden ze in de jaszakken de n rs. van de auto's die hen gevo lgd hadden. Na de huiszoeking worden 7 m ensen meegenomen naar de rijkswacht: medew erkers van radio Air Libre. De volgende dag worden ze allen weer vrijgelaten, Chantal als laatste.
Nauwelijks vrij of het cirkus begint weer; er wordt weer volop geschaduwd. Het is minder leuk, ze zijn nerveus, lopen op hun tandvlees. Er zijn wel eens mensen verwond door fouten van oververmoeide agenten....

mammoet vertrapt de vrijheid

Oktober '84, de bekende aanslagen, gevolgd door de operatie Mammoet. Chantal maakt zich niet druk, zij is niet geselecteerd, enkele oprichters van de radio Air Libre wèl. De rijkswacht brengt haar kaartenbak-

Woensdag 14 augustus..tring.. opnieuw huiszoeking: "Opsporing van elk voorwerp of document dat kan bijdragen tot het onderzoek naar aanslagen met explosieven gepleegd". Het mandaat is ondertekend door F. Lyna, onderzoekrechter in Brussel.

de arrestatie

Ze nemen weer alles mee, de boekhouding van de radio en alle sleutels die ze kunnen vinden. Die dag vinden er nog drie huiszoekingen plaats.
Ze moeten mee, wat ze weigeren omdat ze geen aanhoudingsbevel hebben. Even later hebben ze het wel, al leen op naam van Chantal.
De volgende dag, 15 augustus, wordt dat veranderd in een arrestatie-bevel. Beschuldiging:"Poging tot brandstichting van gebouwen en poging tot vernietiging van gebouwen met behulp van explosieven, met als verzwarende omstandigheid dat de feiten zich 's nachts hebben afgespeeld". Dat is alles.....
Hoe komen ze hierop? Terug naar het mysterieuze appartement in Anderlecht. Tijdens de ondervraging op 1 augustus werd Chantal gevraagd of zij een appartement in Anderlecht gehuurd had. Nee dus.
Zij wordt (achter spiegelglas) geconfronteerd met de eigenaar van het appartement. Hij herkent haar niet als diegene die het gehuurd heeft.

rue zamenhoff

Even terug naar half augustus. Tijdens het verhoor ver teld men Chantal waar precies het appartement is. Chantal erkent dat ze enkele malen in een appartement is geweest wat wel eens het bedoelde zou kunnen zijn Met een zekere Michel, etnoloog die het verschijnsel geweld in de hedendaagse westerse wereld bestudeerd. Ze heeft hem leren kennen toen ze een keer stond te liften. Tot nu toe nog allemaal doodgewoon.
Maar dat verandert als blijkt dat het appartement van Michel doorzocht zal worden. En het wordt pas echt spannend als de veiligheidsdienst spullen vindt die lijken op materiaal wat gevonden is na de aanslag op de ACEC (27 juni '85): Electriciteitsdraad, batterijen, stekkers en een kleine dop die afkomstig zou zijn van een ontsteking.

rekenkunde

1 plus 1 is 2: Chantal is in het appartement geweest, daar heeft men het materiaal in kwestie gevonden, dus is Chantal een terroriste.
Deze belachelijke redenering "rechtvaardigt" het arrestatiebevel en de bevestiging daarvan door de raads kamer op 19 augustus: Een maand gevangenis om te beinnen. Een maand waarin C. met "justitieel verlof" is aangezien haar advokate pas inzicht in het doossier zal krijgen 48 uur voor de volgende raadskamer.

19 Augustus besluit C. niet in hoger beroep te gaan: Het dossier is leeg, er is geen enkel reeel bewijs dat Chantal kan verwikkelen in een poging tot aanslag. Het is dus in het belang van de verdediging dat het onderzoek zo snel mogelijk verloopt
Tussen 14 en 21 augustus brengt Chantal 68 uur in isolatie door en wordt ze in totaal gedurende 21 uur ondervraagd.
Chantal verteld alles wat ze weet van Michel. Later hoort ze dat de auto waarin Michel reed en die ze mee heeft helpen opknappen gestolen was in Waals Brabant.
Niets meer tot 11 september, twee dagen voor de 2e raadskamer. Meester A. Krywin, de advokate van C. krijgt eindelijk, tussen twee pleidooien in, inzage in het dossier: Niets, helemaal leeg.

onverwachte wending

Geen bezwaar, C. wordt uitgenodigd om naar het justitiepaleis te komen om twee documenten te bezichtigen.
De documenten: In een appartement, in Ukkel, is op 23 augustus door de veiligheidsdienst een heel "terroristies arsenaal" ontdekt (verborgen achter een vals plafond). In dit appartement is ook een strijk ijzer ontdekt met daarop, oh vreugde..... een deel van een vingerafdruk. Uit bestudering blijkt dat van de 17 elementen die noodzakelijk zijn voor de identificatie van een vingerafdruk, 8 elementen lijken op die van het derde kootje van de rechterwijsvinger van Chantal. Het rapport besluit dus met de conclusie dat het mogelijk is dat het om een vingerafdruk van Chantal gaat.
Een tweede belangerijk stuk handelt over de verslag geving van een minuut tot minuut schaduw-actie van Chantal. Op 28 mei zou ze vanuit haar huis naar het appartement zijn gegaan waaruit ze na 10 minuten ver trok richting Linkebeek, vervolgens naar het gebouw waarin het fameuze "samenzweerdersappartement" ligt.

een vervalst rapport

Reactie van Chantal op deze aantijgingen: Een strijkijzer kan daar neergelegd zijn, een schaduwrapport kan vervalst worden of willekeurig opgemaakt, gecon troleerd kan het niet worden.
Er wordt niet naar de verdediging geluisterd. Vrijdag 13 september wordt het "justitieel verlof" van Chantal verlengd met een maand, omwille van het onderzoeksgeheim.
Navraag leert dat de "feiten" waarop justitie zich baseert allemaal lulkoek zijn. Volgens de kursus in kriminalistiek van prof. Ceccaldu (recherche in Paijs) is een fragment van een vingerafdruk in deze orde van grootte (8 op 17) waardeloos bij een crimineel onderzoek. Wat betreft de achtervolging is het makkelijk: 28 Mei werd C. geschaduwd, de agenten wisten dat ze alleen thuis was. Ze zal dus geen alibi hebben als een klein verslagje haar daar laat wandelen waar ze willen.
Het spel is gespeeld. "Men" ziet haar in het hol van de terroristen.
Justitie houdt een anarchiste vast, ze heeft niets anders om zich in vast te bijten.
Alles wordt gedaan om Chantal de schuld in de schoenen te schuiven.
Zoals een ondervrager zei:"Het doel heiligt de middelen".
Welk middel is de grens....en voor welk doel?.

Stuk geschreven door Peer, met gebruikmaking van diverse stukken uit Belgie, gesprekken en artikelen.

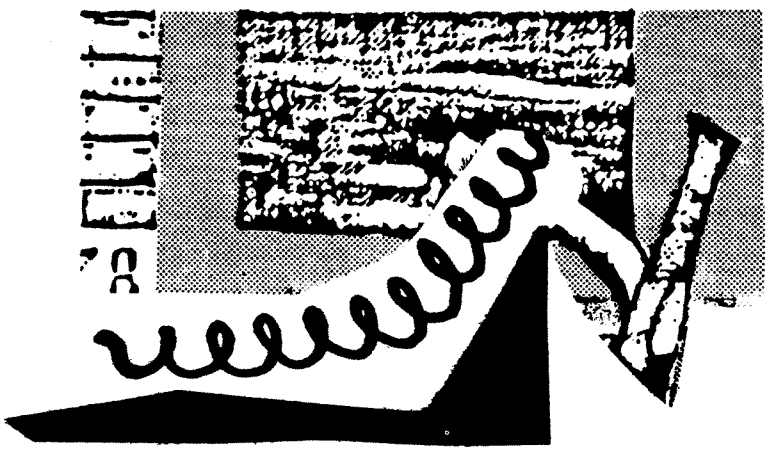

INDIANEN, DE JODEN EN ARMENIERS VAN DE AMERIKA's

Navajo-Indianen in U.S. worden gedwongen hun land te verlaten

Ik weet niet zo goed waar ik moet beginnen als ik een verhaal over de Noordamerikaanse Indianen wil schrijven. Het blijft altijd een vervalsing van de geschiedenis want er is geen begin, behalve het Indiaanse Grote Geest begin.
Dit verhaal zal dan ook wel weer een kunstmatige werkelijkheid weergeven waar wij witten zo goed in zijn. Het Indianenverhaal is in niet geringe mate beïnvloed door de Karl May boeken. De schrijver was zelfs nooit vanuit Duitsland naar Amerika gereisd voordat hij zijn boeken schreef.
Het is ook moeilijk iets over Indianen te schrijven door het beschamende verleden en de nog steeds beschamende aktualiteit van berichtvervalsing, moord, uitroeiing en racisme van witten.
Bijna alles wat witten uitvreten tegen Indianen berust op het misverstand van de naamgeving: Indianen. Columbus dacht dat hij in India was. Sinds de allereerste ontmoeting van de middeleeuwse Europese 'beschaving' met de mensen in de America's hebben de witten ontkend dat het mensen waren. Nergens staat vermeld dat zij oorlogszuchtig waren, toch worden de mensen als onbeschaafden, wilden en vooral heidenen omschreven.
De geschiedenis van de Amerikaan na de witte invasie in Noord Amerika staat beschreven in het boek "Begraaf mijn hart in Wounded Knee" van Dee Brown . Echter de tragedie van het willekeurig of uit landhonger uitroeien van Amerikanen is niet enkel een verhaal van het verleden.
Het gaat nog steeds door. Het is ook niet enkel het verhaal van volkerenmoord, er bij hoort onverbrekelijk de erosie, vergiftiging van de bodem, gehandicapte kinderen, leukemie en alle soorten kanker die speciaal de inheemse volkeren treffen.
Het lijkt erop dat de delving van uraan vele oorspronkelijke volken in Namibië, Niger, Australië en Noord-Amerika ook nog eens genetisch weg tracht te vagen (de volken in de Pacific horen er ook bij na de waterstofbommen)

uranium en steenkool

"Toevalligerwijze" is een grote voorraad steenkool plus uranium gevonden in de Black Hills in het noorden van Arizona. Toevallig gelegen in het reservaat dat voor eeuwig was gegeven aan de Diné en Hopi Amerikanen. De regering van de USA heeft dat met een verdrag bekrachtigd. Echter in 1973 werd de relocation act aangenomen waarin wordt bepaald dat de oorspronkelijke bevolking wegens konflikten met elkaar in aparte gebieden moeten worden ondergebracht. De Diné moeten verdwijnen vanwege hun ruzie met de Hopi, die mogen blijven. Althans zo wordt het gepresenteerd in de US pers.
De rol van de Angelo-Amerikaanse media is zeer duidelijk wat betreft de Amerikaanse werkelijkheid..
In september 1985 stond in zowel Newsweek als in de New York Times een artikel over de ruzie en zelfs oorlog tussen de Hopi en Diné. Dezelfde verhalen stonden in 1973-'74 ook al in die kranten aan de vooravond van de z.g.'relocation bill', een wet die de deportatie van de Hopi en Diné moest legaliseren. Een gefantaseerde ruzie tussen Dinê (Navajo) Amerikanen moest de publieke opinie zover krijgen de relokatie wet erdoor kwam. Bovendien was heel intellektueel Anglo-Amerika geheel in de ban van het Watergate- schandaal zodat die wet met wat leugenverhaaltjes makkelijk werd aangenomen.
Nu, 13 jaar later, wanneer de Amerikanen daadwerkelijk moeten oprotten wordt in de nieuwsmedia die "oorlog " wederom opgevoerd als bedekking van de werkelijke redenen. Die redenen zijn: grote multinationals zoals Peabody coal, Kerr mc Gee uranium en Fluor Bechtel willen het land verwoesten tbv energie en mineralen. Deze mijnbouwfirma's hebben wat betreft criminele daden al heel wat op hun kerfstok, oa Karin Silkwood, Mijnstaking in Chili ttv Allende, open opslag van radioaktief afval uit de uraanmijn, plutoniumlozingen enz.

In 1973 was er in Wounded Knee een opstand van Amerikanen die in de pers allerlei wildwest verhalen opleverde, in 1986 zal het verzet tegen de deportatie wel weer de zelfde verhalen in de kranten doen verschijnen.
De auteurs van de twee verhalen die in september 1985 in Newsweek en de N.Y. Times verschenen verbleven beide meerdere dagen in de Amerikanen-reservaten en daardoor stond hun integriteit niet ter diskussie.

"overvallen"

Eén van die verhalen is dat er overvallen door de Navajo's op de Hopi's worden gepleegd. Na een onafhankelijk onderzoek kwam vast te staan dat in Salt Lake City een public relations buro deze verhalen bij elkaar fantaseerde en bovendien provocateurs van Anglo-Amerikaanse afkomst die 'overvallen' liet uitvoeren. Verscheidene incidenten werden op dezelfde manier in 1985 uitgevoerd als in 1973 provocateurs in Pine Ridge overvallen plee gden na de gebeurtenissen in Wouded Knee. De media rapporteerden slaafs wat het reklameburo hen dikteerde. Het reklameburo werkt niet alleen voor de grote mijnbouwfirma's, maar ook voor de Hopi-stamraad die bestaat uit verwesterde Amerikanen die het geld wel zien zitten dat het verkochte land hen opbrengt.
Nu, in 1986 worden beide verhalen opgedist ter ondersteuning van Peabody kolen en Kerr McGee uranium. Tegelijkertijd saboteren de verhalen het wakker worden van het grote publiek dat er vanuit de traditionele Dinê en Hopi een substantiëel verzet is tegen de deportatie die voor vele Amerikanen een tragische dood betekent in de één of andere stad in de USA.

"konflikt" tussen diné en hopi

Er zijn 2 versies van het "conflikt" tussen de Dinê en de Hopi. De eerste versie die de verhullende verhalen heeft gedomineerd gedurende de laatste 12 jaar is die dat er een zeer langdurige ruzie over landrechten (meer dan een eeuw) veroorzaakt door de Dinê die het Hopi land binnenstromen.
De tweede versie van het "conflikt" hoort bij de relokatie wet om het legale bezit van de Black Mesa ten behoeve van de kolen en uraniumwinning. Deze versie richt zich op Peabody coal, het "central Arizona projekt", Buro Indianenzaken (BIA) en het elitedeel van de Amerikanen dat allerlei zaken regelt voor de traditionele Amerikanen. Deze versie noemt ook enige wrijving tussen Amerikanen onderling, maar deze zijn meer veroorzaakt door de druk vanuit de grote concerns, die eisen dat hetzij Dinê ôf Hopi zich als landeigenaars opwerpen zodat zij dat land kunnen kopen.
Deze gecreëerde conflikten zijn niet de enige , maar geeft de buitenwereld het idee dat er wat aan gedaan moet worden omdat anders'de twee Indianenstammen elkaar uitroeien'. Vandaar de deportatie van een deel van de Dinê komende zomer.
De eerste versie: Navajo-Hopi-ruzie werkt het beste voor de energie maatschappijen en het Hopi Tribal Council , terwijl de tweede versie: kolen en uraan versus traditionelen de legitimiteit van de oorspronkelijke bewoners negeert en een scheiding plus deportatie voorstaat.
De deportatie-wet is gebaseert op de eerste versie.

Wat betreft de NY Times en Newsweek zijn een aantal opmerkingen te maken over de verhullende berichtgeving:
1/ kolen en energiemaatschappijen zijn zelfs niet éénmaal genoemd
2/ het gaat steeds om de gefantaseerde historische problemen tussen Hopi en Diné
3/ het US gouvernement is geen partij en probeert alleen maar de ruzie op te lossen.
4/ destruktie van de persoonlijke, traditionele levenssfeer van de Dinê wordt terloops uitgebeeld als een ongelukkig bij-effekt.

DEPORTATIE?

cia

Net zoals in het Chili van Allende, Granada, Nicaragua, is in de VS de CIA bezig de situatie van de Hopi en Diné te destabiliseren, dit zowel psychologisch als materieel. Een fundamentele techniek hierbij is om belangrijke woordvoerders van de traditionele bevolking ongenoemd te laten, of heel vaag een praktisch onbeduidende rol te laten spelen in (de motivatie van) het verzet.
De resultaten van deze manipulaties zijn te zien in de NY Times en in Newsweek (meest geïnformeerde krant en tijdschrift ter wereld?) Stelselmatig en zeer intelligent wordt bepaalde informatie niet gegeven en op andere informatie juist extra de nadruk gelegd. Hierdoor krijgt men een beeld van hoe zielig maar toch hoe noodzakelijk het is om die Indianen te verhuizen. "Half de VS verhuist eens in de zoveel jaar, dus waarom die Indianen niet?"
Newsweek stelt dan ook dat de Indianen elkaar zullen blijven bestrijden tot dat Washington voor een vreedzame hervestiging gezorgd heeft. Het gaat in het verhaal ook enkel om de omsingeling van de Hopi's door de Navajo's. Het is dan ook zeker dat de CIA de frame's levert waarbinnen de verhalen over de Amerikanen zich moeten atspelen. Deze frame's zijn precies hetzelfde als in de verhalen waarmee Evans en consorten in begin 70'er jaren de relokatie wet door de senaat kregen. Zij gebruikten Hopi woordvoerders die op de hand van de energiemaatschappijen zijn. Dat is momenteel ook de methode van berichtgeving in Newsweek.

mafia

Recent werd door een regeringscommissie gemeld dat een groot deel, zo niet meer dan de helft, van de VS-ekonomie in handen van de mafia is en dat er tientallen miljarden dollars 'winst' worden gemaakt.
De praktijken van de kolen-+ uraanmaatschappijen lijken ook verdacht veel op mafia methoden. Er is in die methoden ook niet veel verschil met Sicilië: men probeert zijn zin te krijgen door moord, intimidatie, afpersing, manipulatie van de pers, brandstichting en omkoping. Recent nog werd de senaat belogen door middel van opgeblazen berichten over grensoverschrijding door het leger van Nicaragua in Honduras. Door middel van leugens en halve waarheden probeert de top van het monster, de VS, het geld los te peuteren voor moordenaars, de contra's. Hetzelfde gebeurt met de deportatie van de Amerikanen, bv. alle 'vertegenwoordigers' waarmee de VS regering uitsluitend praat zijn geselekteerd uit mensen die banden hebben of hadden met de grote energiemaaatschappijen en het Buro van Indiaanse Affaires (BIA).

diné

De Diné-Amerikanen hebben geen verweer tegen de propagandaoorlog die momenteel in de hoogste versnelling staat. Zelfs begrijpen ze niet hoe ze deze oorlog verliezen. Net zoals in het begin van de 70'er jaren is

er bijna geen samenwerking tussen de volkeren mbt tot de public relations. Alleen een kleine Hopi-groep, waarbij Bill Wahpepah hoort is ver vóór in het publiceren van allerlei feiten. De grote moeilijkheid is in de publiciteit betrekken van de kolen en uraanmaatschappijen. Als je daar als Hopi of Diné tegen reporters opmerkingen over maakt is stevast het antwoord: 'dat is gewoon zaken doen, dat is legaal' en dus niet waard om vermeld te worden.
Big Mountain is voor de media de focus voor hun leugenverhalen. De woordvoerder van Diné, Peterson Zah zegt echter dat er vele Big Mountains zijn. Er zijn veel mensen in Teesto, Tonalae en rondom de Joint Use Area die niet zullen verhuizen.

Schattingen van het aantal mensen dat niet weg wil varieren enorm. De Hopi stamraad (die vóór de kolen- en uraanwinning is, dus ook vóór de deportatie) zegt dat er maar 65-100 families zijn die weerstand bieden. Dit terwijl tussen de 2000 en 3000 families de relocatiecommissie verteld hebben dat zij de Joint Use Area als hun thuis beschouwen.
De Diné zeggen dat 1776 families (+ 8000 mensen) overblijven om gedeporteerd te worden. De relocatie commissie heeft dan ook een dik boekwerk gepubliceerd waarin alle namen plus bezittingen in dollars van duizenden Amerikanen die gedeporteerd moeten worden staan opgetekend, voorwaar de Deutsch-gründliche aanpak! Waar zagen we dat al eens eerder? De Eichmanns zijn er nog steeds! Volgens de Hopi stamraad moeten alle mensen op 8 juli 1986 verdwenen zijn, gedeporteerd dus. Het leger is al aan het oefenen, het draaiboek is door de Nazis vijftig jaar geleden geschreven, alleen gaan de Amerikanen niet naar concentratiekampen om vergast te worden, maar naar de deprimerende VS steden waar zij omkomen door depressiviteit, dus drugs en zelfmoord.

aktie in nederland

Het VS leger oefent al bij de Black Mesa, het leven van veel Amerikanen wordt verpest door helicoptergeronk, straaljagers en bommenwerpers die over komen. Het wordt verboden aan Amerikanen hun huis op te knappen en om meer dan een tiental schapen te houden. Duizenden Amerikanen zijn al gestorven door eerdere deportaties , vervuiling van de bodem, water en lucht van grote kolen en uraniumbedrijven tbv Las Vegas en Silicon Valley (chips uit Californië!), L.A. en San Francisco. Er liggen al tientallen misvormde kinderen in opvangtehuizen, kinderen die er hetzelfde uitzien als de kinderen uit de Pacific na de atoomproeven en kinderen van Hiroshima en Nagasaki. De radon ventilatoren uit de uraniummijnen, de enorme afvalbergen met oa radioaktief thorium, de vijvers' vol met radioaktief slib vervuilen het drinkwater en de bodem van de Amerikanen.
De grote afvalbergen uit Australië, Niger, Namibie, Frankrijk, Amerika die radioaktief zijn komen ook hier, want alles heeft met alles te maken.
Zoals Bill Wahpepah nadat hij de videoband over het stoppen van het UF6 transport bij Apeldoorn op 28 november 1983 gezien had zei: waarom hebben jullie de ba nden van het uraantransport niet lekgestoken? Wij zijn al eeuwenlang gedood voor de bevrijding van onderdrukking. Er zullen bij jullie ook doden vallen, maar eer jullie doden en vergeet ze nooit.
Bij deze woorden denk ik aan Hans Kok, die had het lef om veel stenen te gooien naar de politie, hij is daarom ook doodgeslagen. Het is de vraag of wij hem nooit zullen vergeten. Doen wij er genoeg aan om enkel de advokaat een juridische strijd te laten voeren? En dit tegen mensen die zich in geen enkel opzicht aan de wet houden?
Wat kun je doen om de volkerenmoord die op 8 juli as in een versnelling komt aan de schandpaal te nagelen?

Er moet weer wat gedaan worden aan het UF6-transport dat nog steeds wekelijks vanaf Rotterdam, Eemshaven?, Bremerhaven?, Zeebrugge? plaatsvindt naar Almelo. Is er wat te doen tegen Amerikaanse bedrijven ten einde publiciteit te verwerven, is de RSV nog steeds aktief in het kolengraversprojekt of hebben ze alles als schroot verkocht?
Maar allereerst is het nodig om ondersteuning te geven en kontakt op te nemen met:

BIG MOUNTAIN LEGAL DEFENSE/OFFENSE COMMITTEE
124 N. San Francisco No.B
FLAGSTAFF, AZ 86001
(602) 774-6923

Voor algemene informatie:
Big Mountain Support Group
1412 Cypress St.
Berkeley CA 94703
(415) 841-6500

Zendingen van kledingen, gereedschap enz.:
BIG MOUNTAIN SURVIVAL CAMP
c/o Kee Shay
P.O. Box 203
Oraibi AZ 86039 USA

PROBEER HET NIEUWS OVER DE DEPORTATIE TE VERSPREIDEN DOOR MIDDEL VAN GESCHRIFTEN EN VIDEO.

Voor informatie:
Stichting NANAI,
Kamgras 23 3068 CB Rotterdam
Tel 010-209844.
Ook financiële hulp.
VIDEO
De huur van video:"Het is de aarde die huilt"
Cineclub Vrijheidsfilms, postbus 1626, 1000 BP Amsterdam. tel.: 020- 25 00 45 / 25 00 57.

hans de jonge